

Taxa postală
plătite în num.
No. 224713-329.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányási
szolidaritás napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernö. Felelős szerkesztő Jámbor
Ferenc. Bukaresti szerkesztő Hát-
szegi Ernő, Str. Matei Millo 7.

Ara 5 lej

Vasárnap, 1934 február 18.

5694. ÉV
ADAR 3.

XVII. ÉVF.
39 SZAM.

VILÁG TÜKRÉ

A cseh korona

Az alábbi érdekes cikket
Andrei Corteamu, Románia
egyik legjelentősebb pénzügyi
szakértője írta.

A cseh kormány ama elhatározása,
hogy leértékeli a cseh korona árfolya-
mát, az infláció híveinek táborában nagy
örömet váltott ki. Ugyáztuk azonban,
hogy ez az öröm korainak mondható. A
prágai események helyes értelmezése
ugyanis távolról sem vág egybe azzal,
amit az inflacionisták a devalorizálás gyó-
gyító erejéről vallanak.

A cseh kormány még nem döntött a
fölött, hogy milyen rendszer útján fogja
a cseh korona értékét lecsökkenteni. A
devalorizálás azonban a külkereskedelem
számára már életbe lépett. A mechaniz-
mus a következő: a cseh exportőrök de-
vizát kapnak külföldre eladott áruikért.
Ezek a devizák — akár csak Romániában
— a Nemzeti Bankhoz futnak be. A Nem-
zeti Bank, midőn ezeket a devizákat cseh
koronára váltja át, nagybősségű koro-
nát fizet ki az exportőröknek, mint a
mennyi nekik az eddigi törvényes paritás
szerint járna. Más szóval a cseh Nemzeti
Bank nemcsak, hogy elismeri, de egyene-
sen provokálja a korona leértékelését.

Az importőr számára éppen fordított a
helyzet. Neki ahhoz, hogy külföldről árut
vásárolhasson, devizára van szüksége. A
Nemzeti Bankhoz fordul, amely a kért
devizákért az eddiginél nagyobb árat szá-
mit fel. A devizának ez a cseh koroná-
val szemben való megrágrítása kétség-
telenül alkalmas arra, hogy a cseh valu-
tát leértékeli. A magyarázat nagyon
egyszerű. A cseh kormány elő akarja se-
gíteni a kivitel és prémiumként adja az
exportőröknek a cseh korona régi és je-
lenlegi árfolyama közötti differenciát.
Ugyanakkor azonban megnehezíti a be-
hozatal, mert devizáért az eddiginél drá-
gább árat kér. Nyilvánvaló, hogy a devi-
zaellenőrzés; intézkedések, amelyeket a
prágai Nemzeti Bank életbe léptetett, elég
telennek bizonyultak a külföldi kifizetési
mérleg egyensúlyának fenntartásához.

A cseh kormány a korona devalorizá-
lása révén igyekszik olcsóbbá tenni a
kiviteli cikkek árát és eképpen felvenni
a harcot a konkurrens ipari államok ter-
mékeivel. Csehszlovákiában is ugyanez
a kereskedelmi jelenség megy végbe,
a mellyel Angliában és Amerikában talál-
koztunk. A cseh ipar csak abban az eset-
ben tudná termékeit olcsóbban adni, ha
az ipari munkások hozzájárulnának a
bérleszállításhoz. Minthogy azonban az
ipari munkások egy bércsökkentéssel éle-
sen szembeszállnak, az ipari országok
kormányai kénytelenek a valuta reális
értékének leszállításával mesterségesen
eljutni lényegében a kiinduló ponthoz:
a fizetések csökkentéséhez. A munkás ugyan
azt a fizetést fogja kapni ezután is, de
annak vásárlóereje kisebb lesz. Talán
nem is veszi észre az első pillanatban,
hogy tulajdonképpen az ő fizetését szál-
lították itt le, — az iparvállalat azonban
olcsóbban termel, tehát olcsóbb árat
szab s így könnyebben helyezi el termé-
keit a külföldön. Ezekért a termékekért
ugyanis devizákat kap az iparos, a devi-
zát az eddiginél nagyobb mennyiségű
cseh koronára váltja át, a munkásnak
viszont változatlanul ugyanazt a fizetést
adja.

A fizetésnek ez a valuta-leértékelés
után való mesterséges leszállítása igen
jól sikerült Angliában, mert az angol
munkás nem érezte meg azt, hogy az élet
drágulása folytán az ő fizetésének érté-
ke csökkent. Altalában azt hitték, hogy
miután a font értékének egyharmadát
elveszítette, az élet is ugyanilyen mérté-
kben fog megrágnálni és a munkások
látván, hogy tulajdonképpen az ő fizeté-
süket szállították le, élesen ellenzini fog-
ják a valuta devalorizálását. De nem ez
történt. Az angol munkás leértékelt pén-
zével körülbelül ugyanazt az árumennyi-
séget kapta meg, mint a lenemértékelt
fonttal. Az angol valutaeszköket nem a
munkás érezte meg.

Megkezdődött az osztrák polgár- háború teljes likvidálása

Dollfuss békebeszéde. Rendelettel felfüggesztik a statáriális bíraskodást

Tirolban már megmozdultak a nácik

Bécs, február 17. Ötnapi napi elszánt,
háromezer halottat igénylő küzdelem
után az osztrák felkelők feladták az
egész világ rokonszenvével végigkísért
küzdelmüket az ideális osztrák demokrá-
cia sirásójává szegődött fasizmussal szem-
ben.

A megtorlás műve megkezdődött, an-
nak ellenére, hogy az angol és a francia
kormány azzal a határozott kéréssel fordul-
t Dolffusshoz, hogy az európai köz-
vélemény megnyugtatólására ne éljen a
véres megtorlás eszközeivel.

Bár egy állítólagos kormányrendelet
alapján pénteken elrendelték a rögtön-
ítélő bíróságok működésének felfüggesz-
tését, tegnap éjjel Karl Swoboda Schutz-
bund vezetőt mégis kivégezték. Végre-
hajtották a halálos ítéletet a st. pöl-

teni rögtönítélő bíróság által halálra
ítált Holz és Rauchenberger védőrségi
vezetőkön is. Grácban a rendőrfőnökség
5000 sillingre emelte fel a Wallisch Kál-
mán fejére kitűzött 1000 sillinges vérdí-
jat. A szocialista vezető a jugoszláv ha-
tárvidéki erdőségekre vetette bele magát
embereivel.

A tegnap még szívíósan ellenálló mun-
kásapatok harcát szintén leverték, ille-
leg a reménytelen küzdelem belátásá-
val megadták magukat a még itt-ott el-
lenálló zendülők. Elmaradt az izgalom-
mal várt kagranai eséta is, melyben a
csehszlovák határ felé visszavonuló for-
radalmárok ütköztek volna össze a kato-
nasággal. A forradalmár szocialista véd-
őrség csapatainak leszerelése tegnap este
végetért.

Starhemberg legújabb szerepe

Starhemberg, akinek csapatai élen a
legviszátetszőbb szerepe volt a demok-
ratikus felkelők leverésében, egyre ag-
resszívebben lép fel Dollfuss-szal szem-
ben, aki szerinte nagyonis megalku-
szik s a pillanatnyilag teremtett hely-
zetet nem használja ki véres megtor-
lásra. Bizonyos, hogy Dollfuss nem
emberiessége, nem világnézeti gatlár-
sok tartják vissza attól, hogy a veze-
tőkön kívül a munkástömegekkel szem-
ben a legvéresebb megtorlást alkál-
mazza.

*hamen kizárólag a külföld ellene
megnyilvánuló elementáris antipá-
tiája és az a körülmény, hogy a
nemzeti szocialista táborral még
csak ezután kell megmérkőznie s
számít arra, hogy talán ebben a
harcban kegyelmi gesztusával va-
lamennyire maga mellé tudja át-
lítani a munkásságot.*

Starhemberg herceg azonban külön
kérdésben van ezzel a „megalkuvó”
politikával szemben és a demokratikus
hajlandóságán keresztényszocialista po-
litikusokat teszi felelőssé a négynapos
harcban kiontott vérért. A demokrá-
kus politikusok tizennégy éven át meg-
alkudtak és Bécs vezetését teljesen át-
engedték a szocialistáknak.

Starhemberg elbizakodottságában kir-
zárólag a saját oszlopai érdemének tud-
ja be a felkelők letörését és azt han-
goztatja,

*hogy nincs kizárva, hogy a Heim-
wehr megegyezik a nemzeti szo-
cialistákkal.*

bár még nem tudja, milyen alapon. E
terében rövid időtartamu diktatura
temne legjobbat Ausztriának, mert vé-
get vetne a határozatlanságnak és a
bizonytalanságnak. Németország és
Ausztria egyesülése a herceg szerint
most nem lehetséges, mert ez háborút
jelentene.

Starhemberg intrikájának tudható
be, hogy az általa erős támaszában ré-
szesített Schlegel felsőausztriai tarto-
mányfőnököt Bécsbe rendelték, aki ma
kiballgatáson jelent meg Dollfussnál.
Beavatott helyen valószínűleg tartják,
hogy a kihallgatás eredményeképpen
Schlegel kénytelen lesz Starhemberg
mátt lemondani. Ez is arra mutat,
hogy a Heimwehr egyre döntő szerep-
hez jut Ausztria kormányzásában.

Megkezdődött a nemzeti szocialisták újabb mozgó- lódása

Ami előrelátható volt: a demokrá-
tus felkelők leveretése után máris
megkezdődött a nemzeti szocialisták
mozgólódása.

*Innsbruckban a hatóságok nagy-
szabású nemzeti szocialista puccs-
tervnek jutottak nyomára, amely
ha kellő időben fel nem fedezik,
ujra lángba és vérbe borította vol-
na Ausztriát.*

Innsbruckban megmozdították és behív-
ták a lövészegezetek tagjait, hogy ké-
szben legyenek a küszöbön álló har-
cokra.

Egyidejűleg a tiroli tartománygyü-
lés kimondotta feloszlását, amely nyil-
ván Starhemberg nyomására történt.
Starhemberg egyébként tegnap Bécsbe
utazott.

(Folytatás a 8-ik oldalon).

Kétezerháromszáz embert tartanak Bécsben őrizetben

A szocialista vezetők közül mind-
azok, akiknek eddig sikerült elrejtőzni,
egykeznek Csehszlovákia felé menekül-
ni. Az utolsó napokban a levert szocia-
lista védőrség tagjai közül is tömegesen
léptek át a csehszlovák határt. Bauer
Otto és Julius Deutsch szocialista ve-
zérek Pozsonyból Prágába érkeztek.

*Julius Deutsch súlyos sebesüléssel,
aminek következtében valószínűleg
ki kell operálni az egyik szemét.*

Bécsben eddig körülbelül 2300 embert
tartanak őrizet alatt. A foglyokat, akik
nek száma egyre növekszik, ideiglene-
sen egy kaszárnyában és egy gyárépü-
letben helyezték el. Az egyszerű köz-
katonákat szigoruan elkülönítik azok-
tól, akik vezetőserepet játszottak.

A vezetők közül tegnap hetef szá-
badságbüntetésekkel sújtottak.

Kettőt husz-husz évi súlyos börtönre,
kettőt tiz-tizenkét évre, kettőt tiz-tiz
évre és egyet hétevi szabadságvesztésre
ítéltek.

A szövetségi kormány rendeletet
adott ki, amellyel beszolgaltatási köte-
lességet léptet életbe fegyverekre, gép-
fegyverekre, robbanóanyagra és kézi-
gránátokra. Minden gépfegyverért öt-
ven, minden fegyverért két sillinget fi-
zetnek ki a beszolgaltatónak. A büntet-
lenséget biztosítják. A beszolgaltatási
határidő február 25.

Eddig több mint 150 gépfegyvert,
50000 löfegyvert és vagy 70 ezer töl-
tényt szedtek össze a községi házakból
és a munkásnegyedekből. Megtalálták a
tábori telefonok berendezéséhez szüksé-
ges alkatrészeket is.

*ami azt mutatja, hogy a munkás-
felkelők szabályszerűen felkészül-
tek a hadviselésre.*

A fasiszta kormány rendeletet adott
ki minden szocialista jellegű szervezet
és egyesület felszámolására és elhatáro-
ta, hogy még külső jelekben is eltörli a
szocialista uralom emlékeit a főváros-
ban. Így például Bécs város máris víz-
szakapta a régi, a császárság idején
használt címerét, az uccák és terek el-
nevezéseit is megváltoztatják, stb.

*Egy táviraton múlt a fe-
kelés sorsa*

A bécsi lapok rendkívül érdekes rész-
leteket közölnek arról, hogy mi volt Ju-

lius Deutshnak a szerepe az összemo-
lított polgárháborúban. A lapok megálla-
pítása szerint Julius Deutsch volt az
összekötő a cseh és az osztrák szocialis-
ták között. A felkelést tulajdonképpen
a csehek kezdeményezték és annak rész-
leteit egy Zürichben megtartott meg-
beszélésen szögezték le. A közösen meg-
állapított terv szerint a felkelésnek fe-
bruár 18-án, más verziók szerint február
13-án kellett volna kitörnie.

*Pozsonyba már mozgósították is a
munkástevedző egyesületek 30 ezer
emberét, akiknek az lett volna a
megbízatásuk, hogy Hamburgnál
átlépve az osztrák határt, jeyve-
resen Bécs ellen vonuljanak. Egy
távirat azonban elárulta a készülő-
déseket és ezért tört ki a felkelés
a cseh segítség beárvása nélkül egy
nappal előbb.*

Ha az ominózus távirat tartalma
nem kerül nyilvánosságra, akkor egészen
bizonyos, hogy ma a felkelők volnának
a helyzet urai Ausztriában.

Dollfuss megbékélést hirdet

Mialatt a valóságban Dollfuss a leg-
kiméletlenebb megtorlást viszi véghez,
mialatt megkezdtek a közhivatalok szo-
cialista funkcionáriusok eltávolítását és
mialatt a vasutnál is folyik a szocialis-
ták elbocsátása.

*Dollfuss kancellár, nyilván a kül-
föld megtévesztésére kijelentette,
hogy a szocialisták iránti
megbékélés politikáját kívánja
folytatni.*

de nem maradhat el a lázadás felelős
előidézőinek felelősségrevonása és meg-
büntetése. Azok, akik a lakótelepeket
erősítéseknek építették meg, fegyverek-
kel tömték meg a munkásházak tömböket,
meg fogják kapni megérdemelt bünte-
tésüket. A szakitánia
kell a szocializmussal, éppen ezért a szo-
cialista párttal szemben teljes erővel
fognak eljárni.

Egyidejűleg Miklas elnök levelet in-
tézett Dollfuss-hoz, amelyben köszö-
net mond a kancellárnak a rend helyre-
állításáért és felhívja Dollfussot, hogy
hivatalos gondoskodás történjen az át-
dozatok hátramaradottairól. A levelet
falragaszokon hozták a közönség tur-
domására.

ek

hátramaradottjai-
gélyezésére.

litikai osztálya meg-
Otto Bauer kedden,
rdán lépték át a cseh
ban az irányban foly
miként volt lehetsé-
ején és megerősített
ban határátlépésük
nyanúsítottat letar.
zzal vádolnak, hogy
ociáldemokrata veze.
szokésüket elősegi.

hány napon belül
az ostromállapot.
még fentartják a
adókészletét.

meglepetést keltett
ok azon megállapítá-
k által használt mo-
és municiók kizáró-
ól származnak. Szél-
pen nem tartják hi-
Ausztriában történt
ket illetékes körök
a titkolni.

városiak elleni polí-
kereskedőket bék-
megleppő tehát, ha
a tisztviselők, akik
esen fizetésüket, a
s bennünket vártak.
eredményének igazí

asztották az elnököt

ernek nagy tapssal
tán az igazolási bi-
78 szavazattal kettő
zták és ezzel a vita

sa korelnök közötté-
ztás van soron, Mi-
a volt minisztert je-
ag megválasztottnak

eg óvációi között el-
széket. Mindenekelőtt
valbasa korelnöknek,
k azért a megtisztel-
magas közjogi mel-
éri, hogy nem fogja
a tekinti és a párto-
a hivatását teljesíteni
reket nem fogja tá-

ök éltetésével ért vé-

interpellációja a tá-
rai püspök miatt

Jorga kérdést intéz
e tudomása arról,
e timisoarai püspök
zott Hitlerhez? Min-
erre a kormány fe-

ppárti kéri a keres-
kártalanítsák a jasi
a decemberi cuzista
ával súlyos károkat

párti interpellációt
etatealibui püspök,
yában.

zeti parasztpárti a
ztpárti klub lerom-
ván interpellálni.

a a világeseményeket
el kell olvasnia ezt a
gyar nyelven most
lej, plus 10 lej portó-
Uj Kelet könyvvez-

nyv. és Lapkiadó Bt.
da Baron L. Pop 10.
na: 9-77.

zurát

Önként adódik a kérdés: ki fizetett rá tehát a font leértékelésére? Az angol munkások fizetésének legnagyobb része élelmiszekek vásárlása folytán a mezőgazdaságot szolgálja. Anglia a legnagyobb mezőgazdasági terméket importáló állam. A mezőgazdasági országokat a túltermelés és a piacon lévő túlkínálat kényszerítette arra, hogy fogadják el termékeik árát a leértékelt fontban és eképpen ők viseljék a kárt, amely egyébként a valuta leértékelése folytán az ipari munkások fizetését érte volna. Ez a magyarázata annak, hogy Anglia vissza tudta hódítani a külföldi piacokon elvesztett pozícióit ipari termékek számára, olesóbbá téve ezeket a termékeket, anélkül, hogy munkásai szenvedtek volna. Az angol font leértékelésének következményeit a mezőgazdasági országok viselték.

Mint hogy azonban a gazdasági függés egyetemes, az angol nyereség rövidesen kárrá változott. A mezőgazdasági országok ugyanis vásárló erejükben veszítettek azért, hogy termékeik ára az angol font leértékelése következtében csökkent. Az angol font értékesítése tehát csak súlyosította az egyetemes gazdasági válságot. Az ipari konkurenciának ebből a rendszeréből mindenesetre az angolok húzták a legtöbb hasznot, részint, mert elsőnek vezették be, részint pedig, mert nekik sikerült a leginkább a fontesökkenés terhét másokra áthárítani.

Nem egészen hasonló módon történtek a dolgok Amerikában. Az amerikai piac nem importál élelmiszekeket. A dollár

értékesítése az árak emelkedését vonja maga után, mert az amerikai mezőgazda, akinek az ipari cikkeket drágábban kellett megfizetnie, maga is megdrágította termékeinek árát. Az amerikai farmerek elmentek egészen odáig, hogy megsemmisítették termékeiket, sem hogy hajlandók lettek volna az iparvállalatokkal szemben a dolláresökkenés ódjumát viselni. Az amerikai farmer nem akarta az amerikai iparral szemben azt a szerepet játszani, amelyet a mezőgazdasági országok játszottak az angol iparral szemben.

A csehszlovákiai helyzet nem egészen azonos sem az amerikai, sem az angol adottságokkal. Bár egyben Csehszlovákia ipari állam, igen erős agrárpártja van. A cseh kormányának az ipari kivétel elősegítése érdekében véghezvitt pénzügyi művelete csak akkor fog sikerülni, ha az agráriusok hajlandók lesznek viselni a valutaesökkenésnek reájuk háruló ódjumát, mint olyanokét, akik ezt az országot táplálják. A külföldről importált élelmiszekek tekintetében mindenesetre meg fog ismétlődni az angol jelensége, mert az angolok által megállapított világ árákból a csehek is hasznot fognak húzni.

A fentebbiekből mindenesetre egy érdekes konklúzió adódik Románia számára. Egy mezőgazdasági állam, amelyet az ipari országok valutáinak értékesítése se sújt, ingyen kellene, hogy odaadja termékeit, ha önmaga is leértékelné valutáját.

Az új kontingentálási és devizakereskedelmi rezsim normalizálni fogja a kereskedelmi életet

A kormánynak tekintettel kell lennie a lej stabilitásának és a kupon fizetésének problémáira

Bucuresti, február 17. Az ország kereskedelmi életének legégetőbb problémája, a kontingentálás kérdése ismét fordulóponthoz került. A liberális párt ellenzéki programja kategorikusan foglalt állást ebben a kérdésben. A liberális párti közgazdászok a kontingentálási rezsim megszüntetését követelték és be is jelentették, hogy amennyiben kormányra kerülnek, megszüntetik.

Érthető tehát, ha az ország kereskedelmének reprezentánsai mintegy megkönnyebbüléssel tekintettek a liberális kormányzás elé. Valóban székfoglaló iktában Tatarescu akkori ipar és kereskedelmi miniszter, valamint Assan al-miniszter kijelentették, hogy a kontingentálási rezsim megszüntetése programjuknak egyik sarkalats pontja.

Nem lehet megszüntetni a kontingentálást

Az ipar és kereskedelmi miniszterium, valamint a Nemzeti Bank kormányzója között valóban tárgyalások indultak meg ebbe az irányba, ám napról napra, mint nyilvánvalóvá vált, hogy a kontingentálási hivatal nem lehet megszüntetni a lej stabilitásának és külkereskedelmi mérlegünk felborulásának veszélye nélkül.

A helyett, hogy a helyzet javult volna, állandóan rosszabbodott. Az importot napról napra újabb és újabb rendelkezésekkel nehezítették meg. Egyes kereskedelmi szakmák élete a szó szoros értelmében megbénult, kereskedők százai mentek tönkre s hiába léptek föl erőlesen a kereskedők képviselői, a kereskedelmi kamarák...

A változás megtörtént

Hónapok óta naponta jelennek meg rövid hírek a lapokban a kormány különböző szándékairól a kontingentálással kapcsolatban. A kormány folytatta halogatta a kényes problémát. A változásnak azonban be kellett következnie. Nos ez a változás a tegnapi nap folyamán bekövetkezett. A kontingentálási hivatal átservezik. Mig ezidig az importőrök kérését három bizottság intézte, a jövőben ezeket csak egy fogja intézni, úgy, mint előzőleg volt a nemzeti parasztpárti kormány idejében.

Az átszervezés főindoka, hogy a három bizottság rendszere mellett, hogy nehezkés volt, lehetőséget nyújtott bizonyos visszaélésekre és szabálytalanságokra. A felállítandó import-export hivatal központosítva lesz, egységes

vezetés alatt fog állni s ezáltal a multbeli szabálytalanságok kiküszöbölhetnek.

Milyen lesz az új rendszer

Lényegében azonban semmi sem változik, csak a keret.

Felállítják tehát az import-export hivatal, amely autonóm szerv lesz s amely valószínűleg a Banca Nationala épületében fog működni. Ez a hivatal egy ugynevezett „Legfelsőbb kontingentálási tanács” útmutatásai és ellenőrzése alatt fog dolgozni.

A tanácsba a Nemzeti Bank, az ipar és kereskedelmi, a pénzügyi és földművelésügyi miniszteriumok, az ipar, a kereskedelmi, a mezőgazdasági kamarák és az Ugr egyegy tagot delegálnak. A tanács élére elnököt nevez ki a kormány, aki egyszemélyben az import és export hivatalt is vezetni fogja.

Az ipar és kereskedelmi miniszterium a Nemzeti Bankkal karöltve rövidesen el fogja készíteni az új kontingentálási rezsim működési szabályzatát, amely precizitást fogja, milyen cikkeket esnek továbbra is kontingentálás alá, milyen föltételek és normák alapján állapítják meg a jövőben a kontingentált cikkeket behozatali kvótáit, az országokat, amelyekkel szemben korlátozások alkalmazandók és azok, amelyekkel szemben kompenzáció engedélyezendő, egyszóval precizitást fog a szabályzat minden olyan kérdést, amely összefüggésben van a kontingentálási problémával.

Április 1-én kezdődik meg a működését az új hivatal

Valószínű, hogy ez a szabályzat a közeli napok folyamán elkészül és azt külön ülésen fogja helybenhagyni a kormány gazdasági bizottsága. Csak a szabályzat elkészítése után kerül sor a kontingentálási tanács tagjának a kinevezésére.

Ugy az import-export hivatal, valamint a kontingentálási tanács április 1-én kezdik meg működésüket, akkor lép életbe az új szabályzat is. Eddig a terminusig minden előkészületnek meg kell történnie s teljesen likvidálódó a jelenlegi rezsim is.

Átszervezik a devizakereskedelmet

A kontingentálási rezsim átszervezésével párhuzamosan a Nemzeti Bank új kormányzója a devizakereskedelmet is átszervezésre tervezi. A jelenlegi helyzet szinte tarthatatlan, mert míg egyrészt az importőrök auto-

Egy modern 8 járatú

szisztematikus magasórlo malom

50 lóerős Deutz Diesel-motor meghajtással, őrfélteljesítmény napi 7000 kg., 30 vagon befogadó terményraktárral közvetlenül a Timisoara-Sannicolauk Marej vasutvonal és országút mellett jó helyi és vidéki vevőkörrel, elsőrangú buzakivideken, haláleset miatt örökön eladó, a hozzátartozó irodai és gazdasági épületekkel és 3 család lakóházzal együtt. Fenti malommal egybeépítve és cca 5300 m² méter területen fekszik egy 800-1000 sertés befogadóképes séggel bíró

modern ipari sertés-hizlalda,

vasbeton válaszfalak, etetővályuk és fürdetőkkel, vízvezetékkel, saját hidmélleggel és vasúti rakodóval. Ezen komplexumnak ára Lei 1.500.000 készpénzben és az bármikor megtekinthető Szaladek-féle motormalommal Biled (Jud. Torontal). A malom közvetlen szomszédságában álló 4 szobás urilak melletti helyiségekkel szintén eladó. Irásbeli ajánlatok Ing. A. Szaladek Lugoj, Str. Regele Ferdinand No. 16, címre intézendők. Részletes felvilágosítások és leltár ugyancsak itt szerezhetők be.

rizációt kapnak árubehozatalra, másrészt képtelenek az árut kifizetni, miután a Nemzeti Bank nem adja ki számukra a szükséges devizát.

Valószínű, hogy a jövőben a deviza kereskedelem is le lesz egyszerűsítve. Az új kormányzónak az a terve, hogy felhatalmazza a nagyobb bankokat devizakereskedelmre, a Nemzeti Bank ellenőrzése mellett s így hozzájáruljon ezen probléma normalizálásához.

A két főindok

A kormány két fontos elv lebeg a szeme előtt a lej stabilitásának bizto-

sítása s a külföldi adósságok, tehát a kupon kérdésének a rendezése. Ugy a lej stabilitása, valamint a kupon kérdése szoros összefüggésben vannak a kontingentálás és a devizakereskedelem problémáival. Ezen problémát egymással szemben állanak.

Bármennyire igyekezett is a kormány bevélni a kereskedelemnek tett ígérteit, nem volt képes más megoldáshoz nyulni, nehogy a lej fedezetének és külkereskedelmi mérlegünk megbillenésével felboruljon az ország gazdasági egyensúlya.

Felesége és szolgálja közös elhalálozással ölték meg egy sibiumegyei dúsgazdag földbirtokost

A sibui főrvényszék 10-10 évi fegyházra ítélte a hűlen feleséget és annak szeretőjét

Sibiu, február 17. Az Uj Kelet munkatársától.) A sibui törvényszék büntetőtanácsa előtt ma délelőtti szünetes gyűlési ülést tartott, melynek részletei a szűkített tárgyalóterem közönséget mélyen megdöbbentették.

A vádlottak padján Barb Dumitru sibiumegyei dúsgazdag földbirtokos felesége, Maria Barb, a még virágzóan szép, fiatal asszony ült, akinek társaságában most egy megtört beestareu fiatalember, Starpu Constantin 25 éves fiatal legény várja, hogy az igazság szolgáltatás méltó büntetésben részesítse szörnyű tettéért.

A vádirat szerint Barb Dumitru a dúsgazdag sibiumegyei földbirtokos a legnagyobb egyetértésben és boldogsággal eltöltött éveken keresztül fiatal feleségével, amig egyszer egy fiatal, szemrevaló szolgaleány, Starpu Constantin került a házba.

A fiatalember és a fiatalasszony között, akárcsak a romantikus szerelmi regényekben, csakhamar végzetes szerelem bontakozott ki, amelyet először csak titokban, a férj háta mögött fonódtak, később azonban a szerelmesek, akik úgy látták, hogy egymás nélkül nem tudnak élni, szörnyű tette határozta el magukat.

Az a gondolat fogamzott meg az agyukban, hogy a férjet elteszik láb alól, hogy ilyenformán zavartalanul élhessenek a hatalmas birtokon.

Az elhatározást tett követte. Egy alkalommal a földbirtokos hozszabb vadászatra indult és két nappal azelőtt a szolgaleány is szabadságot kért és jóelőre azon a tisztáson helyezkedett el, ahol tudta, hogy az áldozatnak át kell haladnia.

A gyilkosság pontosan a borzalmas terv szerint zajlott le. A vadász a tisztáson helyezkedett el lesben és ekkor a szolgaleány zajtalanul a háta mögé állt és egy fejszével fejbévágta. A szerencsétlen áldozat a helyszínen kisérvetett.

A kegyetlen gyilkos ekkor az áldozatot lóra ültette ismét és egy szakar dékig vitte, ahol a lóval együtt lelőtte a mélyébe. Csak későn, hetek múltán akadtak reá a szerencsétlen áldozat hullájára, aki azonban az orvosi vizsgálat gyilkosság nyomait állapította meg.

Hosszas nyomozás és vallatások után megtörték a borzalmas gyilkosság tetesei és bevallották szörnyű tetteiket.

A sibui törvényszék egy egész napon keresztül tárgyalta a borzalmas gyilkosságot, amelynek most összes részleteire napfény derült.

A tanúk egyöntetűen a vádlottak ellen vallottak és azt hangsúlyozták, hogy az áldozat korrek, jó ember volt, aki valósággal dédelgette feleségét.

A tettesek most már végleg megtörték és végzetes szerelmükre hivatkoztak tettük megindokolásában.

A sibui törvényszék büntetőtanácsa az órákig tartó vád- és védebeszéd meghallgatása után ítéletet hirdetett.

Az ítélet szerint a törvényszék Constantin Starpu, a gyilkosság elkövetőjét tízévi sulyos börtönre ítélte, míg a másodrendű vádlott, az áldozat felesége, Barb Maria a borzalmas bűnös lekmény kigondolásáért ugyanilyen büntetésben részesült.

A vádlottak sárva fakadtak az ítélet kihirdetésénél.

Az ügyész megnyugodott az ítéletben, míg a vádlottak megfellebbezték az ítéletet a táblához.

És a két vádlott, egy tragikus szerlelem megtört hősei megindultak külön-külön a börtönök felé...

Benczel Béla.

a leginkább védő fertőző betegségek ellen

Seitz polg

Mit m

Bécsben lassan ajzott kedélyek, már csak a külvárosok a fegyverek, elhárának, amely lehetett kétséges, bitották tíz óráig fellélekzeni, ötjázmott a korzó Ring-hotelek elől mindig nem lehet arcán nyoma sirtettel nevezné. Ezt az utóbbi fakult kedélyt tanek a rempolgárháborúnak együtt.

Már csütörtök szó, hanem a

Miér

Miért kellett sorsra érdemes nyugalmát?

A külföld sokáig nem fogott neki Dollf der órájának, régen tudja, hogy azt is tudta, készült, még pedig res partira. H kénszerítő ha hogy vegye a h volna tehát, ha magának ebben.

Dollfus

A kancellár röviddel a polgnyilatkozatát eg és nyilatkozatát zette be:

— Irtozom a

— Aztán így fo

— Az én felfo

nos néphangula szessége borzad

ben a nehéz páden energiát egy

tettet haza véd

érthető, mennyi szembenálló el

lasztán valamé

— Hogyan marxizmust?

— Dolgozunk ujjáépítésén,

szervezünk me

eszközöknek fel

fogja fejezni a

tályok öszinte

gazdasági rend

lista rendszer

marxizmust és

zatát is gyökér

SE

Orosz operaán Napravnik. J

Bécsben minden csendes...

Seitz polgármester letartóztatásának drámai története. A parasztagazdák érdekeinek akarja Dollfuss az ipari proletáriátust feláldozni

Mit mondtak Dollfuss és Seitz egy spanyol újságírónak a polgárháboru kitörése előtt

— Az Új Kelet bécsi munkatársától —

Bécsben lassan lecsillapodnak a felkavart kedélyek. Midőn e sorokat írjuk, már csak a külvárosban dörögnek néha a fegyverek, elkésett visszhangjai egy harsánynak, amelynek kimenetele nem lehetett kétséges. A zárórat meghosszabbították tíz óráig. A polgárok kezdenek fellelékezni, öt nap után először hullámzott a korzó a Kärntnerstrassen és a Ring-hotellek előtt. Zenét azonban még mindig nem lehet hallani és az emberek arcán nyoma sincs annak, amit előzetettel neveznek bécsi kedélyességnek. Ezt az utóbbi időben ugyanis megvakult kedélyt talán együtt tették sirba ennek a reménytelenül romantikus polgárháborunak sok ezer áldozatával együtt.

Már csütörtökön reggel nem úgy szó, hanem a wekkeróra keltezte fel

agyból a békés polgárt. Talán végre kezdődik a béke. A belváros ugyan még mindig el van zárva és a drótsövényeknél szigorubb az igazoltatás, mint valaha. Ennek azonban az az oka, hogy ezt a könnyű szolgálatot most frissen bevonult Heimwehr-rekruták látják el. A hetvenkét órája szakadatlanul talpon levő rendőröket le kellett váltani. Bécsben különben most igazolványláz van: mindenki igyekszik minél több dokumentummal bizonyítani polgári megbízhatóságát. Temetkezési menet szembe találja magát a néptelen külvárosi utcákon hazavonuló katonasággal. Gyolagság, tüzesség, motoros gépfegyverosztatok, aknavetők, fényoszlopok vonulnak vissza a kaszárnyába, mint akik jól végezték dolgukat.

mazik és tipikus képviselője az agrár-érdekeknek. Fasiszta velejtésai rosszul leplezik tulajdonképpen céljait. A valóságban ő és társai nem akarnak egyebet, mint alávetni Bécsnek is, mint ahogyan ezt megannyi másik nagy várossal tették, az agrárvidékek érdekeinek. A parasztok magasabb életstandardra vágyanak, kényelmes lakásra, jobb életmódra aspirálnak, el akarják küldeni gyermekeiket az egyetemre. Saját eszközeikkel képtelenek ezt keresztülvinni. Ezért meg akarják semmisíteni a szövetségi rendszert (az osztrák szövetségi államban Bécs külön ország-részt alkotott), hogy ők állapítsák meg a mi adóinkat, az ő politikájunkat, tehát az ő érdekeiknek megfelelően. Az agráriánusok és az ipari városok között folyik tehát a harc: fel akarják áldozni a proletáriátust a mezőgazda-birtokok kedvéért.

Ez a harc nemzetközi síkban is megnyilvánul. A mezőgazdasági autarchia politikai és gazdasági kapcsolatokat keres Olaszországgal, hogy helyreállítsa a királyságot Magyarországon. Eképpen fasiszta korridor képződne Olaszországtól Lengyelorszáig. A mi rendszerünk az ipari proletáriátusra támaszkodik. Alapja: Ausztria függetlensége, Demokratikus rendszert akarunk és kereskedelmi szerződéseket a régi monarchia utóállamaival: Magyarországgal, Lengyelországgal, Csehszlovákiával, Jugoszláviával és Romániával.

Mi másféle szociáldemokraták vagyunk

A két szembenálló vezér megmondta nyíltan, hogy mit akar. Dollfuss kijelentette, ha a szociáldemokraták nem engednek, erőszakot fog használni velük szemben. Seitz viszont figyelmeztette Dollfust a következményekre, midőn kijelentette:

— Mi másféle szocialisták vagyunk, mint a németországiak, más harcú nevelést kaptunk.

Seitz betartotta szavát. És Ausztriát öt napon keresztül fegyverrohogás és

Figyelem!

Tisztelettel felhívom a hölgyek figyelmét, hogy egy a francia, mint angol női és gyermekruha szabását és varrást a legrövidebb idő alatt lehet elsajátítani, ahol saját ruháikat is elkészíthetik. Női divatszalon „ALICE”, Str. Baritza 16., I. emelet.

ágyudörgés zaja verte fel. A Ringen egész nap hallatszott az ágyúk robaja. Floridsdorfból lángba borultak a munkásnegyedek. És Bécs utcáin a falhoz tapulva jártak az emberek a kora esti óráktól kezdve, mert nem lehetett tudni, nem-e tanyáznak franktirőrök valamely épület ablakai mögött.

Seitz letartóztatásának drámai története

A felkelés leverésének egyik legdrámaibb momentumára kétségtelenül Seitz letartóztatása. A hetven éves öreg harcosra ugylátszik, szomorú vég vár. Fey őrnagy egyik első dolga volt az ő letartóztatása. Egyedül és lefegyverezetten találták meg irodájában. A rendőrök, katonák és a Heimwehr-legények megtisztították a Rathaus előtti teret a kényelmetlen járőrelőktől és körülvevtek az épületet. Néhány katona beözönlött a polgármesteri irodába. Seitz nagy és szelíd szemével nyugodtan, de sápadtan nézett szembe velük, majd rászólt az előtte ágáló rendőrtisztre:

— En Bécs város polgármestere és tartományi főnöke vagyok. Nincs joga immunitásomat megsérteni! Nem hagyom el a városházát.

A rendőrtiszt nem tudta, mihez kezdjen. Nem volt bátorsága erőlyesen fellépni a hetven éves ősz polgármesterrel szemben. Öröklet állítottatott tehát az összes ajtók elé. Ő maga telefonon jelentést tett a rendőrigazgatónak. Ez értesítette Fey őrnagyot, aki viszont Dollfusshoz fordult. Dollfuss megismévelte a letartóztatási parancsot. Egy óra múlva egy magasállású rendőrtisztviselő jelent meg a polgármesteri irodában és ezeket mondotta Seitznek:

— Utasításom van, hogy önt a rendőrségre vigyem, még akkor is, ha erőszakot kellene alkalmazni.

Seitz összeroppant. Tamolyogva követte a rendőröket. Egyetlen szót sem szólt. A IV. bécsi házvezető lakatnyájának egyik szárnyában helyezték el. A polgármestert a letartóztatás izgalmaj kimondhatatlanul megviselték. Fogsgában állandóan orvosi kezelés alatt áll. Egyébként Bécsben most már minden, minden csendes. Kinos nyomasztó esőnd ez. Nem sok jót ígér...

Miért kellett felkavarni Ausztria nyugalmát

Miért kellett így felkavarni a jobbsorra érdemes Ausztria viszonylagos nyugalmát?

A külföld nem érti s valószínűleg sokáig nem fogja megérteni, miért rontott neki Dollfuss kancellár a szociáldemokráciának. Holott Dollfuss már régén tudja, hogy mit akart csinálni, sőt azt is tudta, hogy mi vár rá. Felkészült, még pedig alaposan erre a véres partira. Hitlerrel a körülmények kényszerítő hatása alatt fel kellett, hogy vegye a harcot. Természetes lett volna tehát, ha szövetségeseiket keres magának ebben a harcban. Am Dollfuss

meg akarta semmisíteni a szociáldemokráciát is, még pedig azonnal. Azt a szociáldemokráciát, amely akcióiban mérsekelt volt, hajlékony taktikájával igyekezett a körülményekhez alkalmazkodni; megbékélt a Ferenc József rezsimmel, együtt működött a keresztény-szociálistákkal, értékes támogatást nyújtott és nyújtott volna a náciizmus elleni harcban egy jobboldali pártnak is. Miért nem akarta vállalni ezt a kompromisszumot Dollfuss, aki az utóbbi időben oly bámulatos érzéket árukt el kompromisszumok iránt?

Dollfuss nyilatkozata a polgárháboru küszöbén

A kancellár válaszolt erre a kérdésre. Röviddel a polgárháboru kitörése előtt nyilatkozott egy spanyol újságírónak és nyilatkozatát ezzel a felkiáltással vezette be:

— *Irtózom a marxizmustól!*

Aztán így folytatta:

— Az én felfogásom azonos az általam néphangulattal. Lakosságunk összessége borzad a marxizmustól. Ezekben a nehéz pillanatokban, midőn minden energiát egyesíteni kell a veszélyeztetett hazá védelmére, mindenki megértheti, mennyire önkényes dolog két szembenálló ellenséges csoportra elválasztani valamely ország lakosságát.

— Hogyan akarja lehengerelni a marxizmust? — kérdezte az újságíró.

— Dolgozunk az állam alkotmányos újjáépítésén. Olyan népképviselőket szervezünk meg, amely a demokrácia eszközeinek felhasználása nélkül is ki fogja fejezni a dolgozó és termelő osztályok őszinte akarátát. A liberális gazdasági rendszer a múlté; a kapitalista rendszer halálra van ítéltve; a marxizmust és a nép anyagias irányzatát is gyökértelenné tekintjük. Kor-

poratív szociálkeresztény alapokra helyezük az osztrák államot, amelyet egy tekintélyteljes és hajlíthatatlan vezetés alá helyezünk. A társadalmi problémák megoldásánál főleg szentatyánk: XI. Pius pápa elveit fogjuk szem előtt tartani.

Mondotta ezt Dollfuss akkor, midőn tudta, hogy Bécsben a szociáldemokraták a lakosság hetven százalékát, az egész országban pedig negyvenkét százalékát alkotják. A szociáldemokraták hősi ellenállása bizonyította, hogy a kancellár illuziókban ringatta magát. Vagy pedig diktátorok szokása szerint egyszerűen ignorálta a valóságot.

Seitz volt polgármester utolsó nyilatkozata

A spanyol újságíró a másik felet is meg akarta hallgatni. Seitzhoz fordult, a szociáldemokrata párt elnökéhez, az osztrák köztársaság első elnökéhez és Bécs polgármesteréhez. Seitz azután megvilágította Ausztria drámai belső harcának gazdasági hátterét:

— Dollfuss paraszti szülőktől szá-

A világ egyetlen valódi domi kozákkórusa

SERGEJ JAROFF

35 tagu együttese f. hó 18-án este 9 órakor

a Magyar Színházban

Orosz operaárják, népdalok, táncok, világslágerek. Kathalsky, Csajkovszki, Napravnik, Jaroff, Schredoff, Varlamoff szerzeményei. Clujon még soha nem hallott orosz melódiák!

Parlamenti vizsgálóbizottság állapítja meg, hogy a francia politikusoknak milyen részük volt a Slaviszky-botrányban

Párizs, február 17. A francia kamara tegnapi ülésén egyhangulag határozattal emelték, hogy a pénzügyi botrányokban a törvényhozás tagjai és hivatali személyek szerepének tisztázása ügyében 44 tagu parlamenti vizsgálóbizottságot küldenek ki, amelynek három hónapon belül jelentést kell tennie a plümnak megállapításairól. Szociáldemokrata részről azt az indítványt terjesztették elő hogy a parlamenti vizsgálóbizottságnak legyen bírói hatásköre is, ezt azonban a kormány képviselő

letében Cheron igazságügyminiszter ellenlezte. Cheron a szavazás előtt felvette a bizalmi kérdést s a kamara 430 szavazattal 150 ellenében elvetette a szocialista módosítást.

Hétfőn a kamara megkezdi a költségvetés vitáját.

Egyidejű jelentés szerint Eden angol főpecsétör megkezdette tárgyalásait. Dél előtt Doumergue elnök fogadta az angol főpecsétört.

Örlő

napi 7000 kg., 30...
para—Sannicolaul...
körrel, elsőrangu...
írodai és gazda...
mumal egybeépítve...
befogadóképes...

és-

kel, saját hidmér...
500.000 Kézpénz...
ál Bited (Jud, To...
urilak mellék...
adek Lagoj, Str...
lágosítások és lel...

i adósságok, tehát...
a rendezése. Ugy...
amint a kupon k...
gésben vannak a...
a devizakeresked...
zen problémák egy...
anak.

kezett is a kor...
reskedelemnek tett...
képes más megob...
gy a lej fedezet...
mi mérlegünk meg...
jon az ország gaz...
(h. e.)

s elhatá... umegyei... osi

hélte a hüfien

ros ekkor az áld...
smét és egy szaka...
lóval együtt lelőte...
későn, hetek mul...
szerencsétlen áld...
azonban az orvosi...
nyomait állapítot

és vallások után...
mas gyilkosság ter...
k szörnyű tettüket...
zék egy egész napon...
a borzalmas gyil...
most összes részle

üen a vádlottak el...
azt hangsúlyozták...
rekt, jó ember volt...
elgette feleségét...
már végleg megtör...
relműkre hivatkoz...
kolásában.

zék büntetőtanácsa...
r és védbeszédék...
itéletet hirdett...
a törvényszék Com...
gyilkosság elkövet...
rtőnre ítélte, mig...
otti, az áldozat fele...
a borzalmas bűn...
ésért ugyanilyen

lakadtak az ítélet

ugodott az ítélet...
k megfellebbezték...
oz...
egy tragikus szer...
megindultak külön...
lé...

Benczei Béla.

a leginbb...
védő fertőző...
betegségek...
ellen

Hétlőn temetik Pop Csicsó Istvánt

A kormány a nemzet halottjának deklarálta Pop Csicsó Istvánt

Arad, február 17. Pénteken este fél tíz órakor hosszas szenvedés után 69 éves korában elhunyt Aradon Pop Csicsó István, volt miniszter, volt képviselőházi elnök, az Erdélynek Romániával való egyesülését előkészítő erdélyi román politikai egyik kimagasló vezéralakja. Pop Csicsó István már hónapok óta betegeskedik. Szívbetegségek kínozták. Goldis László halálának híre, amelyet a temetés alkalmából Aradon tartózkodó Maniu hozzátudomására, nagyon lesújtotta. Alapota azóta rohamosan rosszabbodott. Szombaton reggel hét órakor elvesztette eszméletét. Tíz órakor magához tért és fáradságban így szólott feleségéhez:

— Ne hagyjatok!

Ezután ismét elvesztette eszméletét. Az agónia este fél tízig tartott, amikor Pop Csicsó István megszűnt élni. Haláláról azonnal értesítették a kormányt. Tatarsu miniszterelnök utasította Arad vármegye prefektusát, hogy nemzeti temetést készítsen elő az elhunyt politikusnak. Pop Csicsó István a somes megyei Sigaú községben született 1865. április elsején. Bécsben végezte jogi tanulmányait, majd ügyvédi diplomájának elnyerése után hazatért és azonnal bekapcsolódott a román nemzeti mozgalmakba. Több ízben képviselte Arad megye román választóit a budapesti parlamentben, ahol a nemzetiségi képviselők klubja elnökének választották meg. Vezetőszerkepe volt

az albaiuliai nemzetgyűlés előkészítésében és ennek a nemzetgyűlésnek aktív elnöke volt. Az egyesülés után Erdély tárcanélküli minisztere, majd a föderációs kormány helyettes miniszterelnöke. A két nemzeti parasztpárti kormányzás alatt a képviselőház elnöke volt.

Anghelosen közoktatásügyi miniszter utasításának megfelelően hétlőn az összes aradi iskolákban szünetelni fog a tanítás, a növendékek testületileg fognak kivonulni a temetésre. Az ország összes többi iskolájában meg fognak emlékezni Pop Csicsó Istvánról. Az elhunyt politikus bebalzsamozták és hétlőn délelőtt helyezik ideiglenesen nyugalomra az aradi Eternitatea temetőbe. Innen tavasszal conopi birtokára szállítják el és a ládi sírboltba fogják eltemetni.

Pop Csicsó István halála érzékeny veszteség nemcsak a nemzeti parasztpárt, hanem az egész romániaság, hanem az itt élő kisebbségi népek számára is. Ugyiszól van az egyetlen román politikus volt, aki ösztönös, tisztán és becsületesen hitt a demokráciában. Mélyszéges emberszeretet, emelkedett humanizmus hatotta át ezt az ősz politikust, aki a közös szolgálatnak megkapóan ideális megtestesítője volt, Mihali Tivadar és Goldis László után Pop Csicsó Istvánnal ismét sírba szállt egyik reprezentatív tagja annak a nemzedéknek, amely Erdélynek Romániához való esatolását előkészítette.

Fekete könyv jelent meg a német-országi zsidóüldözésekről

A „Tribune de Geneve” szenzációs cikkben számol be a könyvről

Genf, február 17. A legolvasottabb svájci újság, a Le Tribune de Genève ismerteti a Comité des Delegations Juives által kiadott Fekete könyvet. A könyv ugyanis a németországi zsidók helyzetéről számol be okiratok és fotográfiai alapján.

Az idézett újság többek között ezeket írja:

„Sokszor halljuk, hogy a németországi zsidók sivar helyzetéről írott cikkek tulzattak. Ma már — mondják — nincs is olyan rossz dolguk. Tíz százaléka a zsidóknak kivándorolt, a többi pedig nyugodtan maradt, él és virul a birodalomban. A Goebels irányítása mellett működő propaganda-minisztérium ugyanis jól érti, hogyan kell félrevezet-

ni a külföldi közvéleményt. Még a németországi zsidókat is felhasználja erre a célra. Fenyegetésekkel, megfélemlítéssel és más hasonló eszközökkel követeli tőlük, hogy a külföldön és az országban megnyugtató kijelentéseket tegyenek.”

„Ez a könyv, amelynek minden sora megbízható, minden állítása okmány-szerűen beigazolható, meg fogja győzni arról, hogy Németországban még mindig folytatódnak a kegyetlenkedések.”

„Olvassátok ezt a könyvet és a szégyen pirja fogja elönteni arcotokat. Szégyenkezni fogtok, hogy vannak még emberek, akik ennyire következőnek emberi mivoltukból és ennyire lesüllyednek hitvány gyávaságukban.”

CAPITOL MOZGÓ

Egy ragyogó film. Bolváry mesterműve

Csókra vár az asszony

Gustiav Fröhlich, Jarmilla Novotna.

Előadások vasárnap d. e. 11 órától.

Háromhavi fogházra ítélték egy cluji riportert, mert feldicsérte a síniai merényletet

Cluj, február 17. A miniszterelnök meggyilkolását követő, országos pártik már lecsendesült. A normális munka menete mindenütt megindult. Már a merényletet követő diáklétartóztatások is likvidálódtak és éppen ezért nagyobb meglepetést keltett ma, hogy újabb diáklétartóztatásokról híreket hallgatunk. A vádlott egy cluji román lap egyik újságírója, Olteanu bölcöses hallgató. Három héttel ezelőtt tartóztatott le egy a romániai gyilkossággal kapcsolatos kijelentése miatt. Olteanu mintegy három héttel ezelőtt rendes napriporter utján elment a rendőrségre, ahol dr. Chendi Károlytól és dr. Rozvány Zéno komiszártól érdeklődött valami „szenzáció” után. A fiatal riportert és a rendőrségi hivatalnokokat között beszélgetés fejlődött ki, amelynek során Olteanu helyeselte Constantinus tettetét, Chendi és Rozvány rögtön jelentést tettek az újságíró kijelen-

téséről. Az újságíró akkor eltávozott, de néhány nap múlva letartóztatták. A helyi hadbíróóság ma foglalkozott Olteanu ügyével, tanuként beidézték dr. Chendit, dr. Rozványt, a rendőrség bünygyi osztályán dolgozó gépirónót, Serbant a bünygyi nyilvántartó vezetőjét és a szóban forgó lap néhány munkatársát. Kihallgatásakor Olteanu tagadta a terhére rótt kijelentést. Elismeri, hogy az omnibus napon is a rendőrségre ment anvagért, de egyáltalán nem tett még hasonló kijelentést sem.

A kihallgatott tanuk közül Chendi és Rozvány terhelően vallottak. Megerősítették újból, hogy a vádlott igenis tette előttük azt a kijelentést, amelyet váli alá helyeztek. Dr. Buteanu és dr. Bratu asszony védőbeszédje után a bíróság hosszas tanácskozás után kihirdette az ítéletet, mely szerint háromhavi fogházra ítélik a vádlottat.

Az üde nők kedvence

5 FLEURS FORVIL

A bécsi Statsoper kétnapos cluji vendégszereplésének reményei és nehézségei

Németh Mária, Anday Piroska, Hans Völker és Klement Krausz jönnek, de 160.000 lejes házat kell csinálni hozzá. Bécsbe szerződtek Rózsa Annát és Spatarut

Cluj, február 17. (Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt napokban érdekes vendége volt a cluji Operának. Gruder Guntram a bécsi Volksoper igazgatója látogató el európai turnéja során Erdélybe és a bécsi Staatsoper világhírű együttesének néhány tagjából alakult staggione-turnéját próbálta előkészíteni az Opera igazgatóságával.

Gruder Guntram közölte Pavel Constantin operaigazgatóval, hogy a Staatsoper együttesének világhírű tagjai: Németh Mária, Anday Piroska, Hans Völker és Kovács baritonista, Klement Krausszal, a salzburgi játékok karmesterével turnét terveznek. Romániában hat előadást kíván tartani a staggione, négyet Bucurestibe és kettőt Clujon. Az operaigazgató elképzelése szerint a kisebb szerepeket a helyi operák művészei énekelnék és a helyi kórusok és zenekarok szerepelnének. Klement Krausz vezénylete mellett.

Előben hamar létrejött a megállapodás Gruder Guntram és Pavel Constantin között. Az anyagi kérdésekben már más lett a helyzet. Gruder Guntram ugyanis megállapodott Pavel Constantinnal, hogy a négy énekes és Klement Krausz vendégjátékán 160.000 lejes bevételre van szüksége az operának. A hatalmas feléptidíjak mellett, amelyeket a világhírű művészeknek fizetnie kell ennél kisebb bevételre nem gondolhatnak.

Valószínűnek látszik, hogy a 160.000 lejes házon a Staatsoper tagjainak vendégszereplése alighanem elmarad. Az opera igazgatósága kimutatta a bécsi operaigazgató előtt, hogy a jelenlegi helyi házak mellett az opera telt ház esetén mintegy ötvétezer lejt vesz be. Eszerint tehát, hogy a vendégszereplés nyélbeüthető legyen, az operának négy-szeresére kellene emelnie a helyi házakat. Ezt pedig a mai viszonyok mellett az opera igazgatósága nem kockáztathatja meg.

Hogy a vendégszereplés mégis megoldható legyen, Pavel Constantin úgy határozott, hogy íveket fog köröztetni városzerre az opera régi bérelőinél. Amennyiben előjegyzésben annyi jegy elkél, hogy az opera igazgatósága a horribilis honoráriumokat biztosították, úgy a tavaszi hónapokban

valóban kivételes művészi eseményben lesz része a cluji operalátogató közönségnek.

Gruder Guntram látogatásával kapcsolatban meg kell emlékeznünk a bécsi operaigazgató kijelentéseiről, amelyek igen hízelgők Erdély egyetlen operájának színvonalára. Guntram végighallgatta a cluji opera Varászfuvola előadását és a legnagyobb elragadtatás hangján őszinte szerencsekívánatait fejezte ki az opera igazgatóságának. Guntram azt a véleményét hangsúlyozta, hogy a cluji opera teljesítménye a salzburgi játékok Varászfuvola előadásának színvonalán mozog. A szereplő énekesek közül Rózsa Anna és Spataru Tomel teljesítményéről valóságos áradozott az opera igazgató és kijelentette, hogy úgy Rózsa Annát, mint Spatarut hajlandó a jövő évre szerződtetni vagy a Volksoperhez vagy pedig egy olyan külföldi operához, amellyel szerződtetési kölcsönösségben van.

Pavel Constantin elvben megállapodott Guntrammal a két énekes elszerepléséről is, de kijelentette, hogy csak abban az esetben engedje el Rózsa Annát és Spatarut, ha biztos, jó szerződésüket garantálva látja. Ugyanakkor Guntram is kötelezte magát, hogy a cluji opera számára fiatal erőket szerződtet külföldről.

Guntram kétnapos látogatása még egy érdekes eredményre vezetett. Guntram lekötötte májusra a Román Opera együttesét két estén való vendégszereplésre Bécsbe. A Volksoperben a Napas-tat adnak elő a cluji opera szólistái míg a kórust és a zenekart a Volksoper szolgáltatná az előadások. Erre a pontra vonatkozólag már szerződést is írt alá a két opera igazgatója.

Ajánlunk

יי גון כשר של פסח למחרת
Asztali és speciális ó és új

FAJBOROKAT.

valamint szilvórium gyümölcs-pálinkákat 50 literen felül menniységet szállítunk pontos és olcsó nappi árban, hordót saját árban számítunk. Feiger Testvérek Simleul-Silvanie. אחים סיגור

Knorr

Zabpehely és zabliszt

Schweici-gyártmány

izletes, könnyen emészthető tápláló. Gyengélkedők, betegek lábadozók, szoptató anyák és csecsemők, növevőben lévő gyermekek, cukorbeteg, ideg- és gyomorbetegségűek részére.

Gyorssegély Alapot!

Bejön megint a Vizhordó. Rendes, napos vendége ő a szerkesztőségnek. Mindig van egy panasza, amit azonban soha nem ad elő síró hangon, mint a többi közül hetvenöt százaléka. A Vizhordó a huszonöt százalékhöz tartozik, ő mosolyog akkor is, amikor panaszkodik, sőt önérzékes sokszor. Tudja, hogy nekünk kötelességünk általában segíteni és kötelességünk külön róla gondoskodni.

Ez megtörtént. Irtunk két-három megható cikket róla, helyesebben a téli lábujjáról, ami nem volt. Addig irrtunk, míg végül lett. Frisch főmérnök adott neki egy pár vadonatúj cipőt, amit bizonyára felhuzhatott volna a nehezebb poros darabban, de a Vizhordó legfeljebb, ha a kezére tudná húzni. Új probléma előtt áll: hogyan lehetne bőrt kapni a cipőért.

Bejön mindennap és feladja nekünk a feladatát.

Ezenkívül nincs fája. Erre Barzilay István körtelefont rendez a tűzifásokhoz. A Vizhordó elmegy az egyikhez, aki két-három mászat adományoz neki. Visszajön és szemrehányon mosolyog.

Nem jól esználtuk. A jószívű fás csak ab tájé hajlandó jótékonykodni. A szállítástól gondoskodik a Vizhordó.

— Ki hallott már ígyent? — méltatlankodik. — Aki ad fát, adjon fuvart. Ha jogot tart az adakozó címre, akkor legyen tetőtől-talpig jó ember.

— Nézz — mondja valaki — magának nagyjából az a mestersége. Vigye haza a fát!

— Aki nekem „medvét“ ad, annak én nem vagyok vizhordó. Rajtam nem lehet keresni!

Tehát gondoskodni kellett róla. Beajánlottam Szolnay Sándor festőiskolájába — modellnek.

Majd meglátjuk, mi felel meg jobban a szervezetének: a sajtó, vagy a művészet.

Nem ő az egyetlen, aki könnyebbéget és boldogulást vár tőlünk. Nem is beszélünk az örökifjú költőről, aki negyedévénként megjelenik egy kis nyomtatott füzetével és ezer érvvel szeretne meggyőzni, hogy egy szemelvény a „műből“ és egy ismertetés a „műről“ megváltoztat minden szenvedésétől a világot. De jönnek átutazó nincstelének, akik itt megrekedtek és nincs pénzük, amivel tovább utazhatnak. Özvegyek, akik elvesztették egy árverésen a varró gépjüket, rokkantak, akik segély nélkül d. deregnak, Palesztinába igyekvők, akiknek nincs annyijuk, hogy Dejjig utazhassanak, a betegek, az eszelősök a kétségbeesettek vására zajlik némelykor, sőt elég gyakran a szerkesztőség helyiségeiben.

Ugy véljük, hogy a szegényügy a maga egészében nem tartozik ránk. Természetes, hogy egyeseket mindenki tartozik erejéhez mérten istápolni, gyors segítséget mindenki tartozik adni azoknak, akik ezért kezüket nyújtják. De hogy mi végük át a jótékony intézmények szerepét? Ez ellen tiltakozniok kellene az egyesületeknek, a hitközségnek, a chevranak, a nőegyesületnek a Wizonak a Diáksegélyzőnek, a klubnak, a fiókimaházaknak.

Nem tiltakoznak. Ha ajánlóleveleinkkel felkeresik őket, adnak is. Nagy rit-

kán. Legtöbbször megsegényítő alalmaznák, úgyhogy sajnálni kell, nem az adományra szorulókat, hanem az adakozó testületet.

Mert az igazságtalanságot nemcsak az érzi, akin elkövezték, hanem az is, aki elkövette.

Hogy tehát meg ne szégyenüljenek, ajánlom — most talán tizedszer e lapok hasábjain — a jótékony közületek centralizálását, vagy ami könnyebben

színház-film művészet

Rigoletto — Stefánescu Goangával és Pia Zguriadescuval. A péntek esti Rigoletto előadás a román közönség ünnepi estje volt. A felvonuló előkelőségek Zguriadescu szigorancavezérfelügyelő lányának, a tehetséges, fiatal énekesnőnek tiszteltére gyűltek össze az operában és lettek részesei nemcsak egy valóban kivételes tehetségteljes fiatal énekesnő karrierkezdésének, de egy minden részében művészi és szép operaelőadásnak is. A címszerepben ezúttal először szerepelt nálunk Stefánescu Goanga. Jogos várakozással tekintettünk ennek a nagyvonalú énekesnek Rigolettoja elé, de meg kell állapítanunk, és örömmel állapítjuk meg, hogy még ebben a felfokozott várakozásunkban is kellemesen csalódtunk. Stefánescu Goanga Rigolettoja a legjobb, amelyet ebben a tökéletes szerepben egy tökéletes énekes nyújtani tudhat. Ez a hatalmas, hajlékony, érelesen rezonáló hanganyag az énektechnika minden csínját-bíját tökéletesen ismerő énekes birtokában van aki még hozzá az intellektuális művészi kongenialitásával interpretál és a zenemű minden szépségét áthévílt, szuggesztív előadókésztséggel revellálja. Minden hangja, minden ariája külön élmény volt. A vendég szereplő Pia Zguriadescu valóban egyik a legjobboknak, akiket az utóbbi időkben a román énekkultúra kiteremt. Az alig husz éves énekművésznő ritka adományt kapott a természetől: a nagy olasz koloratúra emlékeztető édes, meleg tónusu szopránt, melynek felső hangjai tökéletesen tiszták, és meleg rezonanciával csengenek. Egészen ritka tehetség és csak a színpadi rutin hiánya, a művésznő annyira rokonszenves fiatalosága okozza, hogy a teljesítményéből még kiérezni a kezdőt. De — bár jóslásokba bocsátkozni nem háládatos feladat — nem kell sok idő ahhoz, hogy Zguriadescu Pia a romániai énekművészetnek kimagasló tehetséges énekesnője legyen. Erre minden kvalitása meg van a külső megjelenésében is gráció, bájos énekesnőnek. A többiek, mint a Rigolettóban mindig: Spataru, Siomin, Capelaru asszony, Chirvay, valamint Belcesu és Boskovics karnagyok voltak részesei a megérdemelt és szép sikernek. (— lay)

Ma vasárnap négy előadás lesz a színházban. Ma vasárnap délelőtt 11 órakor A pénz nem minden című ujdonságnak lesz az első példátlanul olesó helyáras előadása. Minden páholy és földszinti jegy 17 lejes és minden erkélyülés 10 lejbe kerül. — Délután 3 órakor az Egy csók és más semmi című operette kerül színpadra szintén 17 és 10 lejes helyárral. Délután hat órakor: Több mint szerelem. Este 9 órakor: Sergej Jaroff és 35 tagu doni kozák kórusának egyetlen hangversenye.

egyezik a zsidó önállósággal, adjanak össze egy gyorssegély alapot. Amiből minden inséget pillanatnyilag és átmenetileg el lehet intézni megsegényítés és megsegényülés nélkül. Ilyen gyorssegély alapok mindenütt működnek. Működtek jobb időkben, amikor órák alatt össze lehetett hozni annyi pénzt, hogy egy összeomlott egzisztencia talpra állhatott és működnek ma is az általános inség és bizonytalanság közepe.

Mert minél nagyobbak a bajok, annál inkább ki kell építeni intézményesen a segélymunkát. Ne feledjük: Mindnyájunkat érhet baleset. (sz. i.)

Hétfőn este: Zsindelyezik a kaszárnya tetejét. Hétfőn este a Zsindelyezik a kaszárnya tetejét című szenzációs operett kerül színpadra. Gacsaj Pista Tompa Béla, Agnes eseléd Erényi Böske. Szenzációs előadás. Valtsa meg jóelőre a jegyét erre az előadásra.

ROMAN OPERA MÜSORA:
Vasárnap d. u. 3 órakor: Mignon.
Hétfő este 8 órakor: Szép Heléna.

A cluj-oradeai társulat harmadik játék ciklusának megnyitó műsora:

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Matiné: 10 és 17 lejes helyárral: A pénz nem minden. Bus Fekete László óriási sikerű vígjátéka. A) premier szereposztásában.

Vasárnap délután 3 órakor: Egy csók és más semmi. Operett sláger 10 és 17 lejes helyárral.

Vasárnap délután 6 órakor: Több, mint szerelem. Negyedszer. Rendes helyárral.

Vasárnap este 9 órakor: Sergej Jaroff 35 tagu doni kozák kórusának egyetlen hangversenye.

Hétfőn este félkilenc órakor: Zsindelyezik a kaszárnya tetejét. Operett siker. Új betanulásban. Teljesen új szereplőkkel. Rendes helyárral. Kedd fél 9 órakor: Több mint szerelem. (A legnagyobb sikerű ujdonság ötöd. ször.)

Szerda fél 9 órakor: Tessék beszállni. (Operettrevü ujdonság. — A cluj-i társulat remek előadásában. Ujszerű beállításban. Új díszletekkel.

Csütörtök fél 9 órakor: Tessék beszállni! Operett ujdonság másodszer.

SELECT-MOZGO MÜSORA
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Lángpokol. Megrendítő film, főszerepekben: Nagy Kató, Hans Albers

URANIA-MOZGO MÜSORA
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Egy világváros éjszakája. Izgalmas szalonkalandorfilm. Főszerepben: Clive Brook.

RÁDIÓ MÜSOR

Vasárnap, február 18.
Bueuresti, 13.15: Könnyű lemezek. 17: Zenekari hangv. 20: Dalgáték. 21: Közben előadás. 21.45: Hírek.
Budapest, 9.15: Hírek. 12.20: Pontos időjelzés. 12.30: Katonazene. 2: Gramofon. 3: Földművelésügyi miniszter előadása. 3.45: Cigányzene. 4.30: „A szolgálatom“ c. előadás. 5: Cigányzene folytatása. 5.20: Elbeszélés. 5.50: Szalonzene. 6.40: Felolvasás. 7.25: Jacobi: Szibild c. operettje. 6.40: Hírek. 9.50: Jazz.
Bécs, 15.30: Négyes. 17. Lemezek. 18.35: Régi és új zongoraművek. 21.05: Strauss

operett. A színetben hírek.

Berlin, 22.30: Szor. és tánczene.
Breslau, 22.30: Kávéházi zene.
Langenberg, 24: Lemezek. Haydn, Mozart művei.

Varsó, 19.52: Könnyű bécsi zene.
Milano, 21: Opera.

Róma, 20.45: Operett.

Prága, 20.05: Filharmonikus hangv.

Csajkovszkij: Patetikus szvit.

Pozsony, 16: Déltáni zene.

Brünn, 19: Lortzihn. Azoperapróba. (I felvonásos vígjáték.)

Oslo, 22.15: Vonósnyegyes.

Belgrád, 23: Cigányzene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnek egy sor 3 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak új táviratunk ha portobélyeg mellékelve van.

Kiadó március elsejére Regale Ferdinand 21—23 alatt udvari ízlet és raktár helyiségek, egy garzon szoba toalettes mosdófülkével. Értekezni házfelügyelőnél.

100.000 Lei tőkével társas alapon elhelyezkedést keresek. Választ „Jo társ” jelígre.

Utazói állás. Fűszer és gyarmattáru szakmában teljesen járatos egyént keresek utazói minőségben. Cim: Lefkovits Leopold, Satumara.

Ó-perzsa heverőterítő eladó. Reg. Ferdinand 35. III. 20. délután 4-ig.

Értesítem az igen tisztelt közönséget, hogy február 10-ig a legolcsóbban beszerezhető nálam כשר של פסח ארומה elvasztott libaszir, libaháj és bőr, valamint legprimább füstölthust még szezonárban, megrendelhető

Friedmann Samu Oradea, Str. Cuza Voda 6.

Ugyeljen a cégemre.

Két szoba, konyha fürdőszoba lakást keresek Reg. Ferdinand, vagy melléktelekben. „Pontos fizető” jelígre a kiadóban.

ברוך שמואל ארומה וויין כשר של פסח פטרון שליחו למחרון צו בעקאסטן.
Brüll Gyula Simleu Silvania

Gyermeketlen házaspár jobb zsidó lányt keres főzéshez és takarításhoz. Szigoruan rituális. Klein, Cluj, Neencsea 2.

Társat keresek 100.000 lej tőkével, 1000 munkást élelemmel és itallal ellátó teljesen felszerelt kintinba. Napi forgalom ca 20 ezer lej. Szakértelem nem szükséges. „Nagy-üzlet” jelígre.

Megfelelő lakást keres cluj-i orvos a város centrumában. Telefon: 6-18.

Jókarban levő mély gyerekkecsit megveszünk. P. Unirii 32.

Egy szoba konyha lakást keresek a belvárosban. Cimeket a kiadóba kérek.

Nyilvános telefon állomás a Piața Unirii közepén levő csarnokban, interurbanbeszélgetésre is a közönség rendelkezésére áll.

VASARNAP
A m
Fejvető
ast a Wizo
ség a cion
szemben?
dés, mely a
nak oly sok
resszi Wizo
dése. A c.
politikai
A Wizo ede
jai a cionis
tak bármily
tással azon
érdekeit fo
tartani. A
kristályos
ma egy kü
mert felő,
nézetű hől
együttműkö
a Wizo sze
ne. Elérhet
Szervezet
delégátusok
son együtt
keit. Mind
naban nem
addig nem
különböző
együtttes
a jogokért.
Ezzel az
ve a Wizo
vezetben, jó
vonatkozás
Már évék
Wizo és a
zött az egy
remetésére
álló differ
sikerült át
Egy má
iffjusz két
lom sok m
A mai ifjú
turmunká
iffjusz egy
ami szoros
sal. Az ifj
a mai ifjú
ben tud d
készítik e
és alija
a Wizo n
maga szá
séget kell
tatására é
Hechaluc
tani, ezzel
vesztene p
legutóbbi
az önálló
sének kére
A Wizo
a németor
ló előkész
zsidó világ
pította, ho
vezet, am
lányoknak
onk a gya
intézménye
lányok át
lédását. A
ben külön
munkának
rium állar
országi sz
A Bnot
hó 4-én ta
lyen Merk
Bözi olve
gató biblí
tel és érd

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A mi munkánk a WIZO-ban

Irta: Dr. Hanna Steiner

II.
Féltedük a kérdés: foglaljon-e állást a Wizo, mint testület, mint közösség a cionizmus különböző kérdéseivel szemben? És fevtedük egy másik kérdés, mely a legutóbbi Wizo-konferencián oly sok gondot okozott: egy kongresszi Wizo-párt megteremtésének kérdése. A cionista mozgalomban több politikai iránylatot és pártot találunk. A Wizo eddig politikamentes volt. Tagjai a cionista mozgalmon belül vallhatnak bármilyen meggyőződést, azzal a kikötéssel azonban, hogy mindig a Wizo érdekeit fogják elsősorban szemellett tartani. A konferencián az a felfogás kristályosodott ki, hogy nem tanácsos ma egy külön Wizo-pártot létesíteni, mert félt, hogy a különböző politikai nézetű hölgyek nem fognak tudni együttműködni egy pártban. Ez viszont a Wizo szervezet megbontásához vezetne. Elérhető azonban, hogy a Cionista Szervezet keretében megválasztott női delegátusok nagy része a kongresszusra együttesen képviselje a nők érdekeit. Mindaddig, amíg a nők Palesztinában nem kapják meg teljes jogukat, addig nem léphetnek be hölgyeink a különböző politikai pártokba, hanem együttes erővel kell küzdeniök ezekért a jogokért.

Ezzel azonban még nincs elrendezve a Wizo képviselete a Cionista szervezetben, jóllehet egyes föderációk helyi vonatkozásban megoldották a kérdést. Már évek óta folynak tárgyalások a Wizo és az amerikai „Hadassza” között az egységes női képviselet megteremtésére a Jewish Agencyben, a fennálló differenciákat azonban még nem sikerült áthidalni.

Egy másik fontos problémánk az ifjúság kérdése. A Young Wizo mozgalom sok nehézséget okoz a Wizonak. A mai ifjúság nem elégethet meg a kulturmunkával és a gyűjtőakciókkal. Az ifjúság egzisztenciájáról van most szó, ami szorosan összefügg a cionizmussal. Az ifjúság életcélja Palesztina és a mai ifjúság csak olyan szervezetekben tud dolgozni, melyek Palesztinára készítik elő tagjait, vagyis haehsarah és alija lehetőségeket nyújtanak. Ha a Wizo nagyszámú ifjúságot akar a maga számára megnyerni, akkor lehetővé kell teremtenie tagjai haehsarah-tatására és aljázatására. Ezt csak a Hechaluc kereteiben lehet megvalósítani, ezzel azonban a Young-Wizo elvesztendő politikamentes jellegét is. A legutóbbi konferencián ezért felmerült az önálló Wizo haehsarah megteremtésének kérdése.

A Wizo egyik nagy feladatát képezi a németországi lányok Palesztinára való előkészítése és kiképzése. A londoni zsidó világsegély konferencia megállapította, hogy a Wizo az egyetlen szervezet, amely alkalmas a németországi lányoknak szakszerű kiképzésére. Ezek a lányok nem szervezettek, alkalmatlanok a gyakorlati munkára és a Wizo intézményei szolgálhatják egyedül a lányok átrétegződését és produktívizálódását. A palesztinai exekutív keretében külön kuratórium alakult ennek a munkának az irányítására. A kuratórium állandó kontaktusban áll a németországi szervezetek végrehajtó bizott-

ságával, mely a kiküldendő lányokat kiválasztja. Csehszlovákiában óriási munkát és súlyos problémát jelent a menekültek ellátása. Felállítottunk egy menekült tábort, ahol a fiatalok kiképzést kapnak a palesztinai munkára.

A föld emberekre vár...

Irta: Helene Hanna Thon (Jeruzsálem)

Az ember járkal Tel-Aviv uccáin és szinte érzi ennek a tropikus életerevel virágzóba lendülő városnak heves, kissé lélegzetfójtó szivverését. S az utolsó néhány héten, amikor minden hajó új bevándorlók százait hozta a kikötőbe, minden még élénkebb, még hangosabb, még zűfoltabb lett: az uccák tele vannak emberekkel és járművekkel. Megint új üzletek a legkülönbözőbb európai luxuszárakkal. Új nagy szállodák, kávéházak, mozik. Minden kapun új cégtáblák tömkelege: megint egy esomó új orvos, ügyvéd, ügynökök a világ legkülönbözőbb vállalatainak képviselőit. Új klinikák, új gyógyszer-tárak, új kozmetikai szalonok tömege a kisebb és nagyobb ipari vállalatoknak — s a legtöbb tulajdonosnak német neve van. A strandon rádiók, hangszórók, kikapáltók és fürdővendégek zürzavara, a sokgyermekes keleti családok a strandszépségig, aki a legutolsó európai dívat szerinti eleganciát képviseli. És vegyük még ehhez a városban a reklámtáblák, reklámfiények és reklámkiáltók lármáját és szakadatlan építőtevékenységét a már régen telepített uccákon.

Csodáljuk ennek a városnak életeregét; mégis valami ragadó érzés fogja el az embert ennek a lüktető városi életnek láttára, szemlélve az európai nagyvárosok ezen napról-napra, sőt óráról-órára nagyobbodó utánzását.

De vajjon a város dinamikája kiegészül-e egészséges módon az egyszerű falusi életének statikájával, amely nélkülözhetetlen egy nép számára? Vane a város széles utvonalai mögött megfelelő „Hinterland”, mely képes arra, hogy a legszükségesebbel ellássa és az itteni termékek egy részét átvegye?

A vágy, hogy ezen kérdést meg tudjuk oldani, kiűz minket a város uccáiból. A betonból készült országutakon, melyek Judaea és a Saron tlepeihez vezetnek, még tisztán érezhető a városi élet lüktetése.

Azután lassanként elül a városnak és előfutárainak, az ültetvényes telepeknek lázasan lüktető élete és — ebből arab falvakkal, majd egy-egy arab kis várossal beszórva, végre egyre magányosabban és szűzi értetlenségben — az ország teste, a magányos föld terül el szemünk előtt.

Bejutottunk a Wadi Chavarethebe, mely 30 ezer dunamál nagyobb terület s a tengerpartról kiindulva egészen a sároni síkság szívéig terjed. Itt végre nyugalom van, messzi távlatok, tiszta levegő. Ameddig a szem ellát, csak a talajt lehet látni, melyet nemrég hasított fel a zsidó eke vasa. A telepek, melyek itti-ott a talajból kinőnek, nem zavarják a csöndet, hanem harmonikusan illeszkednek beléje: zsidó földművesek telepei, kik a talajt művelhetővé teszik, azon át csöveket vezetnek érhalozathoz hasonlóan, melyekben majd víz fog folyni és a kemény földet termőképesé fogja tenni; munkások, kik az elmosarasodott talajt a síkságon tovagyírózó Wadinak, a folyónak

majd később a németországi Palesztina hivatal ad nekik csertifikátot.

Ime, ezek a mi feladataink: a lányok előkészítése a diasporában, a Young-Wizo kérdésének a megoldása, a lányok és asszonyok átrétegződése Palesztinában, a zsidó kultúra terjesztése a diaspora asszonyai körében, kapcsolatok teremtése a többi nőszervezetekkel a zsidó politikában, a cionista szervezetben és a közvéleményben olyan pozícióknak a meghódítása, mely méltán megilleti mozgalmunkat.

let feltárása, mint remélték. Mialatt a városokban a vállalkozások túltengése — és ezzel egyidőben a proletariátus száma — növekedőben van, ami éles ellentétben van a cionizmus gondolatával, a zsidó nép ujjászülésének eszméjével, mialatt itt a legkülönbözőbb pályák rövidesen bekövetkező túlszűfoltossága fenyeget, odakünn eszöndesen pihen a szép, életet adó termőföld és emberekre vár, akik művelés alá veszik.

Az összes WIZO csoportokhoz

Purim rendezvények. Felhívjuk a csoportok figyelmét arra, hogy konferenciát határozat értelmében minden rendezvény, amely chanukakor vagy purimkor van megtartva, teljes egészében a KKL javára megy. Kérjük önöket, hogy autoritásuknál fogva járjanak közbe a többi szervezetenél is, hogy a rendezvények egész bevételét valóban át is adják a KKL-nek.

Taglisták. Kérjük azon csoportjainkat, melyek taglistáikat még nem küldték be, hogy minél előbb juttassák el azokat hozzánk.

Ussischkin-akció. Kérjük a csoportokat, hogy az akció menetéről, eddigi eredményeiről bennünket mielőbb értesítsenek.

KKL-bélyegek. Kérjük azokat a csoportokat, amelyek dacára konferenciát határozatunknak levezetésüknél nem használnak KKL bélyeget, hogy a jövőben ezt a mulasztást pótolják. KKL bélyegeket minden helyi KKL biztos, vagy pedig a Wizo központja is küld.

Baby-felhívás. A napokban küldtünk szét két ruhácskára való szabásmintát, kérjük, hogy azokat ajánlják a hölgyeknek és a még hátralevő téli hónapokban varrjanak a csoportokban.

Az oradeai megbeszélés jegyzőkönyve. Ugy a csoportoknak, mint a delegátusoknak ez alkalommal először összevont jegyzőkönyvet küldtünk szét. Kérjük a csoportokat, akik nem voltak a konferencián képviselve, hogy megjegyzéseiket mielőbb tegyék meg.

Budget. Kérjük azokat a csoportokat, amelyek budgetkötettségükkel még nem tettek eleget, hogy pótolják ezt mielőbb. Ez alkalommal örömmel informáljuk önöket, hogy általában az átutalások nagyon szépen folynak be és a hogy a csoportok vállalt kötelezettségeiknek nagyon szépen tesznek eleget.

Ujsághírek. Kérjük önöket, hogy rendszeresen informáljanak bennünket mindenirányú tevékenységükről, úgy, hogy azt újságba való közlésre is felhasználhassuk.

Az oradeai WIZO hírei

„Az újra megtalált mosoly!” Az oradeai Wizo nagyszabású gyermekelőadást rendez, amely alkalommal színpadra kerül „Az újra megtalált mosoly” című poétikus színmű. Az előadást a városi színházban fogják megtartani. Dr. Markovits Ignác nélnőknő mindent elkövet, hogy az előadás kultúreseménye legyen Oradeának. Az apróságok által bemutatandó szép táncokat, melyek ugyancsak meglepetés számba mennek. Sonnenwirth Klári tanítja be.

Héber és angol kurzus az oradeai Wizo-ban. Az oradeai Wizo 15-i kezdetet új héber és angol kurzust rendez. Jelentkezni lehet Piata Mihai Viteazul 11. szám alatt szerdán 7-8 és vasárnap délután 3 órakor.

Purimbál. Március hó 10-én szombat este az oradeai Wizo nagyszabású jelmez arcos purimbált rendez a Kereskedelmi Csarnok összes termében. A purimbál tiszta jövedelme a Keren-Kajemeth javára lesz fordítva.

zt
szop-
deg- és
hírek.
és tánczene.
házi zene.
mezek. Haydn, Mo.
yüi bécsi zene.
tt.
urmónikus hangv.
kus szvit.
táni zene.
n. Azoperapróba. (1
égyes.
yzene.
RÓ
TÉSEK
gy asó 3 lej, vasti.
egkisebb apró hird-
esőknek 30 assalék.
rdetések díja előre
let csak egy továb-
eg mellékelve van.
sejére Regele Ferdi-
vari üzlet és raktár
rzon szoba toalettes
ezni házfelügyelőnél.
el társas alapon el-
k. Választ „Jó társ”
szer. és grammatáru
paratos együtt kere-
ben. Cim: Letkovits
ritó eladó. Reg. Fer-
elután 4-ig.
zen tisztelt közö-
10 ig a legolcsóbban
ארטה כשר על
libaháj és bőr, vala-
stólthust még szezőn-
grndelhető
amu Oradea,
a Voda 6.
a fűrdőszobás lakás
and, vagy mellékue-
tő” jellegre a kiadó-
סטעלה כחמור
סלוק אילו למחרת
Simleu Silvania
zaspár jobb zsidó
mez és takarításhoz.
Klein, Cluj. Neocl-
0.060 lej tőkével, 1000
és itallal ellátó tel-
nba. Napi forgalom-
értelem nem szüksé-
lígére.
keres cluj orvos a
Telefon: 6-18.
ly gyerekkocsit meg-
2.
hás lakást keresek s
et a kiadóba kérek.
fen állomás a Piata
csarnokban, interur-
a közönség rendelke-

Igaz mese a fák ünnepéről

Irta: Nora Schleissner

Hideg volt. A hó nagy pelyhekben hullott alá és hideg, kemény szél süvített a ház körül. A szoba nagy kályhájában égett a tűz. A kályhán vigan sisergettek az almák, melyeket az anya tett oda sülni. Az asztalra — a fák ünnepének napján — egy nagy tál gyümölcsöt tett. Eppen olyat, amilyet ti itt láthattok és a kis Judith, aki egyedül volt a szobában, vágyódva nézett a szép gyümölcsökre, amelyek ma, ezen a napon, amely nekik volt szentelve, olyan különösen eleveneknek, élőknek tűntek fel neki. Egyszerre csak úgy tűnt, mintha halk hangokat hallott volna és — nézd csak — egy nagy narancs egyszerre csak legurult a tányérról, a kalya mellé: „Óh, hogy fázom — mondta — ugy vágyom hazá!” Erre egy kis, piros alma kiugrott a kályhából és lihegve mondta: „Épp elkenézölög énnekem nagyon is melegem van, rémesen izzadok, láthatod, hogy csupa víz vagyok és nagyon szeretném tudni, hogy mi után vágyódsz te?” „Az én hazám. Palesztina után vágyom — mondotta a narancs. — Óh, ha tudnád, hogy milyen szép itt! — mondta az alma. Erre két kicsi gyümölcs mászott a kalya mellé: „Ki beszélt itt Palesztináról?” — kérdezték — „akkor már mi is ide jövünk. Mi ott nővünk, datolyák, fügek, csodaszép pálmák, amilyeneket itt nem is lehet látni!” És a kövér banán is fel-sóhaj: „Óh, Palesztina, ott nekem sokkal szebb sárga ruhám van, mint itt és a fán maradok, amíg szép vagyok, akkor pedig megesznek a kedves gyermekek. De ha ide küldenek, akkor még zölden szakítanak le a fáról és csak a sötét ládában leszek lassanként puha és sárga.” „Igen — szólt közbe a kókuszdió — itt senki sem becsüli meg a tejet, mert itt az hideg. De otthon, Palesztinában, ahol most meleg van, ott mindenkit megörvendeztetettek egy frissítő itallal.”

Egyszerre halk sírás hallatszott. A mandula sirt. Halk, szomorú hangon énekelt egy dalt:

Mig most itt havazik és hideg van és a tél fenyeget.
Virágzik a mandulafa,
Meleg homokban,
Palesztinában, szent országunkban.

Es miközben Judith a mandula dalát hallgatta, kinyílt az ajtó és bejött Judith édesanyja, kabátkával és kalappal a kezében és így szólt a gyermekhez: „Gyere Judith, most ne álmódozzál, hanem siessünk a hajóhoz, amelyek Palesztinába visz bennünket.” Judith engedelmesen ment, mert tudta, hogy szülei elhatározták, hogy elmennek abba az országba, ahol egykor Dávid apjának a nyáját legeltette és ahonnan azután a zsidókat kiűzték, hogy most ismét felépítsék az ősi hazát új fényben. És Judith utazott szüleiével a nagy tengeren át, az uton mindenütt különös gyümölcsöket látott és mindenféle csodálatos dolgokat, úgy, hogy nem is gondolt többé a szomorú gyümölcsre, melyeket odahaza a kalyha sarkában hagyott. És hogy csodálkozott, amikor megérkezett Palesztinába, az országba, ahol csak zsidók laktak! Zsidó volt a vasuti kalauz, a postán, akj a leveleket hozta, még az uccaspró és a gyümölcs árus is zsidó volt, sőt még a közlekedési rendőr is! És mint ahogy itt vasárnap nem dolgoznak, úgy ott, Palesztinában szombaton zárták az összes üzleteket és az egész országban ünnep volt.

Igy télt az első év az új országban, sok-sok csodálatos dolgot látott Judith és már olyan jól tudott héberül, mint ahogy itt magyarul tudtak, amikor egy este édesanyja így szólt hozzá: „Holnap chamisa aszar bisvat lesz holnap ünnep lesz.” És kikészített a kislánynak szép, fehér ruháskát.

Judith egész éjjel izgatottan hánykolódott álmában és mindenféle, külö-

nös álmai voltak. Azt álmodta, hogy a gyümölcsök mind elmentek a szőlőkéhez és kérték: „Légy te a mi királyunk és uralkodjál felettünk.” De a szőlőtöke így válaszolt: „Nem akarok a királyotok lenni Tovább is akarok élni és Palesztina meleg napsugarán érlelni a szőlőt, hogy minden zsidónak a világon legyen bora a keddushoz.” Ekkor az olajfához mentek a gyümölcsök és kérték, hogy legyen a királyuk: „En sem akarok király lenni — mondta az olajfa — itt akarok maradni továbbra is és Palesztina meleg napján olajat érlelni, hogy a földön minden zsinagógában legyen olaj az örökmécsesekben.” Ekkor a Jaffa-narancshoz mentek a gyümölcsök, felajánlották neki is a királyi koronát. De ő is inkább akart továbbra is Palesztinában maradni és a gyönyörű, magnélkülli gyümölcsöket érlelni, minthogy az országot elhagyja. És mind a gyümölcsök, amelyek a magas pálmákon nőttek, visszautasították a királyi koronát. Azt mondták: „Palesztina tiszta levegőjében nagyon magasra akarunk nőni, hogy csucsaink a felhőket érintsék és közel legyünk a jóistenhez.” És így vonakodott egyik gyümölcs a másik után, hogy elfogadja a királyi koronát és elhagyja Palesztinát. Erre a

gyümölcsök elhatározták, hogy nem választanak királyt maguknak, hanem mindegyik külön fog örködni afölött, hogy a palesztinai gyümölcsök minél szebbek legyenek. Abban a pillanatban, amikor Judith álmában nagyon örült ennek a megoldásnak, jött az édesanyja és felébresztette.

Az álom eszébe juttatta azt a chamischa aszar bisvat ünnepet, egy évvel ezelőtt, amikor még a hideg Németországban hallgatta a mandulák szomorú énekét, Judith kilépett a házból. Az uccák tele voltak ünnepi ruhába öltözött emberekkel és Judith beállott az iskolagyerekek sorába, akik hosszú menetben vonultak végig a virágzó tavaszi uccák, míg egy nagy, szabad térségre értek. Ott minden gyerek kapott egy kis fácskát, amelyet a földbe ültettek, hogy szép, nagy erdő legyen belőle. Ekkor a tanítók nagy kosarakból szép gyümölcsöket osztottak ki a gyerekeknek, akik azokat megették, örvendték a tavasznak és a mandulafák virágzásának és a madarak énekének — és itt még a mandulák dala sem volt szomorú, hanem vidám és örömteljes. És tudjátok, ki volt a kis Judith? Én voltam és mindazt, a mit most elmeséltek nektek, valóban át is éltem és éppolyan jól beszélek héberül, mint ti magyarul vagy németül és most eljöttem Palesztinából, hogy elmeséljem nektek, hogyan ünnepeltek ott a gyerekek a chamisa aszar bisvat ünnepét és sok, szép gyümölcsöt hoztam a ti számotokra.

WIZO-HIREK

A carei Wizo mesedélutánja. Chamisa aszar bisvatkor rendezte meg első mesedélutánját a carei Wizo csoport. A mesedélután Reiter Adolfné elnökő néhány meleg szóval vezette be, üdvözölve a nagyszámban megjelent gyermekereget és felnőtteket. Friedmann Sanyi a Hatikvát és egy halucinért játszott el hegedűn. Rosenberg Sárika verset szavalt szépen a közönség osztatlan tetszésnyilvánítása kísérletében. Nord Sarolta mesélt ezután erecsiszráéli történeteket és más zsidó meséket, melyeket nem csak a gyermekek, de a felnőttek is nagy élvezettel hallgatták. A műsor végétével a Wizo agilis vezetése az ünnep jelentőségét méltatva gyümölcsöt osztott ki a gyermekek között. A jelen voltak, kicsinyek, nagyok egyaránt egy kellemesen eltöltött délután emlékével távoztak el. (e. s.)

A carei Wizo kulturdelutánja. A carei Wizo folytatja kulturális tevékenységét. Folyó hó 4-én kulturdelután rendezett a Román Király kávéház kis termében, hólabda tea keretében, melynek háziasszonyai: Moskovits Menyhért né, Kaufmann Lajosné, Grünfeld Henrikné és Webermann Erzsébet voltak. A műsort dr. Fehér Ferenc helyi csoport elnök megnyitó beszéde vezette be, majd dr. Jeremiás Aranka Oradea előadása következett. Beszélt a Wizo erecsiszráéli intézményeiről, méltatta Ussischkin érdemeit és hangsúlyozta a Mifal Ussischkin akció jelentőségét. Az egész világ zsidósága megünnepli Ussischkin 70-ik születésnapját — mondotta dr. Jeremiás Aranka — és nem lehet szebb ajándékot elképzelni a Zsidó Földnél, a Kfar Ussischkinnél, melyben a legelsőszülőzött népet, a rémetországi zsidó menekülteket fogjuk letelepíteni. — Nagyszerű előadását a Palesztina munkára való felhívással fejezte be. Rosenberg Mancsi (Oradea) tartott ezután általános jellegű előadást az asszimiláció káros hatásairól, a zsidó nép gondolat térhódításáról. „Elmult már az az idő, amikor szegyeztünk zsidóságotunkat — mondotta — ráébredtünk nemzeti mivoltunkra. Mi egy nagy nép vagyunk s országot építünk magunknak Erec Jiszráélben.” Mindkét előadást nagy tapsviharral honorálta a nagyszámban összegyűlt közönség, melynek sorában ott voltak: Blum Zsigmond körzeti főtktár (Oradea), a helyi Zsidó Nőegylet, valamint a cionista ifjusági szervezetek vezetői is. (e. e.)

Wizo élet Deván. A nemrégiben reorganizált devai Wizo csoport igen szépen dolgozik. Mult vasárnap rendeztek a nőegylettel karöltve egy jelmezes gyermekdelután, melynek jövedelmét a KKL-nek juttatták. Nemrégiben megalakult egy kulturegyesület Deván, a melynek saját helyisége van és ebben a helyiségben tartja a Wizo is teadélutánjai: havonta egyszer. Február végén lesz a legközelebbi teadélután. Rövidesen taggyűjtési akciót fognak beindítani, amelynek igen szép sikert jósolnak.

Wizo élet Aradon. Az aradi Wizo csoport igen szépen működik és nagyban készülnek egy jelmezből megrendezésére, mely 24-én lesz megtartva. Ezenkívül állandó rendezvényeket is tart a csoport, minden szerdán bridge délután van és vasárnap délután tánc, mindkettő igen szép sikerrel. A keddi délutáni kulturelőadások is igen látogatottak, most kezdenek egy új ciklust „Könyvek a máglyan” címmel, csak tagok lesznek az előadók. A napokban le fogják folytatni az Ussischkin akciót is.

Someuta-maren is megalakult a Wizo csoport, a következő vezetőséggel: Disz-einöknő: dr. Blumenfeld Dezsóné, elnök: Markovits Sámuelné, Hirsch Menyhértné, ellenőrnő: dr. Jakab Menyhértné, dr. Löwy Miklósné, pénztárnok: Rosenfeld Hermanné, titkár: Gránát Ernőné. Választmány: Frankovits Morné, Lázár Lajosné, Beck Ignázné, dr. Gaál Sándor né, dr. Grósz Miklósné, Porosz Morné. Tagok: dr. Gellért Arminné, Markovits Vilmosné, Steimmetzné, Vigdorovitsné, Hersch Antiné, dr. Weintraub Heinrich, Janovitz Feriné, Sparing Sándorné és Legmann Morné. A fiatal csoport március 4-én a Nőegylettel és az Aviva Barissziával karöltve műsoros estélyt fog rendezni, melyre egy Wizo hölgy látogatását kérték, aki az estély keretében belül Wizo propagandabeszédet fog tartani.

Az ujonnan megalakult deji Young-Wizo minden héten egyszer tartja összejövetelét, a tagok rendszeresen megjelennek és minden ilyen alkalommal tartanak előadást. Az első felolvasót Barna Kálmáné a Young-Wizo ügyvezetője tartotta és igen értékesen ismertette a Young-Wizo palesztinai programját és célkitűzéseit. A következő héten, Mayer Fancsi a Zsidó Nemzeti Alapokról és a Sételről Rosenthal Blanka: Ussischkinről tartott felolvasást, mindketten nagyon kedvesen. A deji Wizo a Young-Wizoval együtt héber kurzust nyitottak és hetenként 2 órát tanulnak szorgalmasan.

A sighetí Wizo kultrestje. Folyó hó 13-án tartotta meg legutóbbi kultrestjét a sighetí Wizo. Dr. Danzig Samuné elnökő üdvözölte a megjelent szép számú közönséget és bejelentette, hogy Reiter Lunka orsz. ügy. elnökő március 10-ike körül meglátogatja a sighetí Wizot. Ezután Stern Józsefné tartott magas színvonalú előadást Herzl Tivadarról. Némot nyelve szép beszédekben ismertetette e nagy zsidó államférfinek az akkori időben még fantazmagóriának tetsző elképzelését az „Altneuland”-ot. Rámutatott arra, hogy a próféták látnoki erejével rendelkező férfiú elgondolása nem volt pusztán ábránd, hanem megértük annak megvalósulását. A következő előadó Fisch Ignázt volt, aki nagyszerű előadásában, melynek tárgyát a bibliából merítette, megvilágította általánosságban az ember és speciálisan a zsidóság, de különösen a zsidó egyéniség fejlődését. Dr. Fried Abraham tartott ezután nagyszerű beszédet a cionizmusról. Rámutatott az országépítő munka nagy jelentőségére, annak nélkülözhetetlen szükségességére különösen hatványozott mértékben a jelenlegi súlyos időkben. Rátért Szokolow államférfi működésére is, különösen kiemelve annak irányát, mely hivatott és alkalmas arra, hogy a keleti és nyugati zsidóság elképzeléseit és akaratát közös nevezőre hozza. Végül kifejtette, hogy a zsidót szíve és agyá kell hogy irányítsa. A hallgatóság viharos tetszés nyilvánítása tett tanúbizonyságot arról, hogy a szívhez szóló szép beszéd megértésre talált. A kultur estélyt dr. Danzig Samuné elnökő záró beszéde fejezte be.

Wizo estély Walea lui Mihail. Néhány nappal ezelőtt nagyszerű estélyt tartott a waleai wizo Mihail Wizo, amely alig néhány hónapja kezdte meg működését és már is igen szép munkát végzett a cionizmus szolgálatában. A szervezet elnökője dr. Bálint Sándorné korábban nem vett részt az újjáépítési munkában, most azonban teljes szívvel-lelékkel dolgozik a Wizo érdekében és rövid időn belül sikerült több mint 70 asszonyt és leányt beszervezni a Wizo-ba. Az estélyen Leitner Zoltán az oradeai cionista helyi csoport vezető tagja tartott nagyszabású előadást. A nagyszámban közönség élénk figyelemmel hallgatta az előadót, aki asszimiláció csodjéről a zsidó reneszánsz mozgalom térhódításáról, a világszerte megnyilvánuló antiszemita tendenciáról szólvá frapáns hasonlatokkal fűszerezett beszédben győzte meg a hallgatóságot az új Palesztina felépítésének szükségességéről. A hallgatóság lelkesen ünnepelte Leitner Zoltán és a késő éjszakai órákig maradt együtt. Az estélynek erkölcsi sikerén kívül, nagy anyagi eredménye is volt, amelyet teljes összegben a KKL javára utaltak át.

Az albauljai reorganizált Wizo csoport január 17- gyűlést tartott, melynek folyamán dr. Springer Sándorné elnökő megnyitóját után Treitel Izidorné alelnök ismertetőt tartott a Wizo ról és felolvasta az oradeai megbeszéles határozatait. Treitel Izidorné javaslatára elhatározták, hogy minden gyűlésen gyűjtenek fognak a KKL perselybe, valamint megbeszéltek a havi tagdíjak inkasszállását is. Ezután a rendezendő teadélutánokról esak szó, mely tárgyhöz többen hozzászólnak. Megállapodnak abban hogy kéthetenként fognak Wizo összejöveleteket tartani és megállapítják a következő gyűlés programját: Ostfeld Gottfriedné revuet fog tartani és Kertész Arnoldné előadást tart a héber költészet fejlődéséről. Kertész Arnoldné megköszöni, hogy a mult gyűlésen távollétében titkárnak választották meg és biztosítja a gyűlést arról, hogy minden képességével rendelkezésre fog állani a Wizonak. Klein Miksáné záróbeszédében arra kéri a hölgyeket, hogy minden tag legalább egy új tagot szerezzen a következő gyűlésre és ezt tekintsék legelső feladatuknak.

A ZSIDÓ ASSZONYT kiadja az erdőnyi WIZO temevári kör-pontja. Plata Ananesti 4.

A nag

Meg

A me

febr

Vegy

Mexikó jelentik: M...
dáját és h...
szit. Mexik...
amelynek t...
hatónak go...
án lakosság...
detleges m...
A földműve...
hivatalt áll...
sára, a hűv...
esapás elha...
nak. Tanul...
nok testi e...
ségeit, a l...
növényeket...
de gondolt...
javítására...
is.

Hat h...
donból jele...
Pictourzig...
éves leány...
mialatt a f...
tettek. Kö...
melyet az...
tettek. Rm...
kedése ez...
esonyta!

Máriá

Egy éve o...
használok...
hériti a f...
nem a fog...

Kold...
jelentik: M...
szakai raj...
Gerarda V...
Flores 113...
éves nőke...

Hagg...
véházban...
sága ma e...
utánt rend...
egy kellet...
nem hiány...

Le

A N...
gélyakció...
végző clu...
jlesztmény...
kat, amel...
rállják, i...
nagy kar...
egyesület...
lej házbér...
rendkívül...
600 gyerm...
A nőegyl...
gyermek...
3072 abéd...
szét. Ugy...
sülnek a...
gélyezett...
dóságára...
bármikor...
legvirágz...
ményt m...

A nagy esemény közeledik.....

Csütörtökön, február 22-én kezdődik a nagy nyeremények húzásának a bevezetése, az

Állami Osztálysorsjáték 5-ik osztályán

30200 nyeremény, 197.332.000 Lei értékben lesz kihuzva a szerencsekerékből

Megújította sorsjegyét e döntő fontosságú húzásra?

Vásárolt új sorsjegyet, ha már az előző húzásokon ezt elmulasztotta?

A szerencse Tg.-Muresen!

A most folyó V-ik sorsjátékban dec. 8-án 20981. számmal 1,000,000, február 1-én 15228. számmal 1,000,000 lejt fizettünk ki szerencsés játékosainknak! Már országsszerte közmondásossá vált: „Sorsjegye csak akkor nyerő, ha pecsétje Révész Ernő” Vegyen vagy rendeljen a most kezdődő V-ik osztályra akár a május hóban kezdődő I. osztályra az én szerencsés szériáimból!

Erdély és Bánát hivatalos főelárusítója:

BANCA ILIESCU s. a. CLUJ

HIREK

Mexikó hat éves terve. Londonból jelentik: Mexikó követi a szovjet példáját és hat éves gazdasági tervet készít. Mexikó mezőgazdasági állam, amelynek termelését lényegesen fokozhatónak gondolják, minthogy az indiai lakosság ma még mindig őseik kezdetleges módszerével műveli a földet. A földművelésügyi minisztérium külön hivatalt állított fel a termelés fokozására, a hivatalnak talajkutató, elemi csapáselhárító és más alosztályai vannak. Tanulmányozni fogják az indiai növekedési erejét, az éghajlat különleges ségeit, a légnyomási viszonyokat, új növényeket akarnak meghonosítani, de gondolkodnak az egészségügyi viszonyok javítására és új iskolák felállítására is.

Hat hétig aludt egy kisleány. Londonból jelentik: Az Új Skócia melletti Fietourszigeten Helen McCallum nyolc éves leánya karácsony estéjén elaludt miáltal a szülei a karácsonyfát díszítették. Közél hat hétig tartott álma, melyet az orvosok álomkórának minősítettek. Emlédon felnyitotta szemét, első kérdése az volt: „Késze már a karácsonyfá!”

Máriáffy Lajosné Wesselényi bárónő írja:

Egy éve csak Perlott fogápolószereket használok, hatása kitűnő, nemcsak fehéríti a fogakat és üdíti a szájat, hanem a fogak romlásának is gátat vet.

Koldusmatuzsálemek. Londonból jelentik: Mexikó város rendőrsége éjszakai razzia alkalmával előállította Gerarda Vazquez 123 éves, Apollonia Flores 113 éves és Soledad Rivero 108 éves nőket tiltott koldulás miatt.

Haggibbor teadélután a Palace-kávéházban. A Haggibbor vigalmi bizottsága ma délután 5 órai kezdettel teadélután rendez a Palace kávéházban. Aki egy kellemes délutánt akar eltölteni, nem hiányozhat a táncos teadélutánról.

„Leányok a vásáron” (Leánytest)

A Nőegylet 1933 január havi segélyakciója. A nagy jótékony munkát végző cluji Zsidó Nőegylet január teljesítményéből vesszük az alábbi számokat, amelyek mindennél jobban illusztrálják, hogy milyen pótolhatatlan, nagy karitatív munkát végez ez az egyesület. A Nőegylet januárban 2000 lej házbérségélyt, 600 lej segélyt, 450 L rendkívül segélyt, 3500 lej Isegélyt, 600 gyermekágyi segélyt osztott szét. A nőegylet Napközi Otthonában 130 gyermek étkezik ak-knek 1200 reggelit, 3072 ebédet, 2500 uzsonnát osztottak szét. Ugyanott rendez ellátásban részesülnek a Nőegylet aggmenházának segélyezettjei is. A Nőegylet a város zsidóságának hölgyei rendelkezésére áll bármikor, hogy a Napközi Otthont, a legvirágzóbb zsidó népjóléti intézményt megtekintse.

Megbukott a japán dömping Irakban. Londonból jelentik: Az angol lapok nagy diadallal számolnak be arról, hogy Irakban megbukott a japán dömping. Körülbelül egy évvel ezelőtt árasztották el a japánok Irak arab lakosságát hallatlanul olcsó turbánokkal és burnusz-köpenyekkel. Egy évvel ezelőtt egész Irak japán ruhába öltözött: ma pedig a felháborodott irakiak megverik a japán textilügynököket. Megállapították, hogy a japán szövet nem ér semmit, egy év alatt szétfoszlik, hasznavehetetlenné válik. Az irakiak takarékos emberek. Azelőtt angol szövetet vettek, ami négyöt évig is el tartott. Amikor néhány héttel ezelőtt újra megjelentek Irakban a japán ügynökök, hogy az új szezon számára megrendeléseket gyűjtsenek, ökölszorított kézzel, furkósbottal fogadták őket a becsapott vevők. Shatt-El-Arab várszában a felháborodott irakiak megrohanták a japán textilerakatot és öszszetérték a szöveteket. — Le a családok! — ez most az irakiak jelszava. Az angol cégek ismét nagyobb rendeléseket kapnak Irakból és a kormány a közönség hangulatának nyomása alatt szigorú vámintézkedésekre készül a japán árukkal szemben.

A kolozsvári postaigazgatóság közli a rádióhallgatókkal a következőket: A postaigazgatóság módot akar nyújtani a rádióhallgatóknak arra, hogy az engedélyeket az eddiginél egyszerűbb módon szerezhessék be. Vagyis újabban a rádióengedélyek beszerzéséhez nem szükséges az állampolgársági és erkölcsi bizonyítvány, hanem elegendő, ha az előfizetni akaró a postahivatalnál a személyazonosságát igazolja. Ugyancsak közli a hallgatókkal, hogy a rádiódíjak beszedésére egyedül a posta jogosult és ezentul nem fognak pénzbeszedők járni a hallgatók lakásaira, hanem mindenki személyesen kell befizesse a rádiódíjat a postán. A díjakat mindenki fizetheti vagy egy összegben vagy pedig legkevesebb három havonkénti részletben. Ha valaki le akarja mondani a rádióengedélyét, akkor nem elegendő, ha készüléke nincs üzemben, hanem személyesen vagy írásban be kell jelentenie a postán, mert ellenkező esetben továbbra is köteles fizetni a díjat. A postaigazgatóság gondoskodni fog közelebről arról is, hogy a rádióeladásoknál eddig fennálló zavaró körülményeket kiküszöbölje.

Eros, vérho, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserű víz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélküli könnyű és rendszeres bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a Ferenc József víz szív- és idegbajosoknak, vese- és eukorbeteknek, valamint köszvényben és eszubbau szenvedőknek is nagyon jót tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást.

A Romániai Droguisták Egyesülete a következőt közli velünk:

Általában ismeretes, hogy az alku a közönség körében mélyen el van terjedve és annak a következménye, hogy a közönség nem bizik az árakban. Ezen bizalmatlanság miatt a detaillista néha kénytelen az árat emelni, hogy legyen miből engednie, hogy ezáltal biztosítsa magának az okvetlenül szükséges hasznót. Más kereskedők, ha kevésbé lelkiismeretesek, silányabb árut ajánlanak, amelyek az árat nehez ellenőrizni. Számos szakmában hosszas tárgyalások anyaga volt a komoly detaillista és gyárosok vezérképviselői között a szabott áruk megállapítása.

Egy fontos szakmában — a droguisták, illatszerezkek és gyógyszereszek szakmában elhatározó lépés történt. A kezdeményezés érdeme a Lady gyárak (amely a Ghat Noir, Jockey Club, Perle de Paris, Rouge et Noir, Parisienne, Corso kölnivizeket gyártja) az Odol Compagnie (Odol szájvizek és fogkrémek) és Richard Hudnut (arc krémek, arcpirosítók, puderek) képviselői. Ez a kezdeményezés annál is inkább üdvös, mert a közönség bizalmát akarja helyreállítani és egészségessé tenni a kereskedelmet. Ezen cél elérésére a fent említett gyárak képviselői speciális hirdetményeket nyomattak minden cikk árának a feltüntetésével.

Ezeket a hirdetményeket szétosztották a szaküzletek között, azaz a droguáriákban, az illatszertárakban és a gyógyszerárakban, hogy azokat az üzlethelységeken kifüggeszessék. Így a detaillistának módjában áll szükség esetén igazolni, hogy az általa kért ár nem túl magas, mert az az egész országra egyöntetűen van megszabva.

PÁLYAZATI HIRDETMÉNY

A brasovi nyugati ritusu izr. Hitközség pályázatot hirdet egy „pénzbeszedő-egyházi” állásra. Javadalmazás: havi 1500 (egyezeröt száz) fix és a beszedett díjak 4 százaléka. Pályázótól megkívánatik a román állampolgárság, a román, magyar, német nyelv tudása. Megfelelő bizossítékkal rendelkező, 40 évnél nem idősebb egyének, saját kezűleg irt és fényképpel ellátott pályázatukat Szegő Arpád hitközségi elnökhöz, Hoszu u. 9. címezve legkésőbb f. évi február hó 28-ig nyújtják be. Olyanok, kik 3 elismert rabbitól „kablo” vágási képesítéssel bírnak, előnyben részesülnek. Barsov, 1934 február 13. A brasovi nyug. rit. izr. hitk. Elnöksége.

Ma, vasárnap utójára *Royal mozgóban*

PAT és PATACHON

a „penzióban”. A legnagyobb kacagó-sláger. Ez a film vasárnap d. e. is fut. Holnap, hétfőtől: *Lugano virága*. Operettsláger. Fősz.: *Magda Schneider, Wolf A. Retty.*

Ítéletet hirdet a törvényszék egy bonyodalmas sikkasztási perben. Beszámolt az Új Kelet arról a bonyodalmas sikkasztási peréről, melynek négy szereplője: Zeiger Sándor, Schreiber Márton, Schreiber Mártonné és Andor Gyula egy személyben feljelentők és vádlottak is voltak. A helyi törvényszék Nicolau-Isztrato tanácsa ma hirdetett ítéletet a bonyodalmas ügyben. E szerint Zeigert, Schreibert és Schreibernt büntönek mon dotta ki a bíróság és ezért Zeigert 1 és fél év, Schreibert 1 év és két hónap, Schreibernt nyolc hónapi fogházra ítélte a bíróság, míg Andor Gyulát felmentette a vád és következményei alól. Az ítéletet az ügyész tudomásul vette, míg az elítéltek ügyvédjei dr. Ghilezan és dr. Guirgiu fellebbeztek.

Jön a ROYAL Mozgóba

Még mindég tart a nagy hideg és hóvihar európaszerte. Belgrádból jelentik: A dalmát partvidéken heves bóra dühöng. Az Adrián teljesen szűnelt a hajóforgalom az állandó viharok miatt. Több halásztelep válságos helyzetbe került a dühöngő bóra és a szökőár miatt. Szófiából jelentik: Az ország több pontján farkas csordák garázdálkodnak. A dermesztő hidegben 21 személy fagyott meg az országutakon. Sztambulból jelentik, hogy a hóviharak tovább tartanak az európai Törökországban s Anglia több kerületében is. Anatóliában több helyütt be kellett szüntetni a vasutforgalmat az állandó havazások miatt.

Fősz.: Liane Haid

Csehszlovákiában nem továbbít a posta Heil Hitler jelszavas küldeményeket Prágából jelentik: Újabban a Német országból érkező küldeményeken nagy betűkkel olvasható a Heil Hitler jelszó. Csehszlovákiában nem hódolnak be e hitleri passzióknak. Rendelést adott ki a postaigazgatóság, amelyben tiltotta a köztársaság egész területén olyan postai kézbesítvények továbbítását, amelyeknek borítékján Heil Hitler jelszó szerepel.

...kultarésztje. Folyó hó legutóbbi kultarésztje... Dr. Danzig Samu... a megjelent szép... es bejelentette, hogy... ügyv. elnökő már... segítőgátja a sígheti... Józsefné tartott... előadást Herzi Th... apróvíz szép beszéd... egy zsidó államférfi... en még fantazmagó... pöblését az „Altnou... arra, hogy a pró... rendelkező férfiu... tót paszta ábránd... annak megvalósulá... előadó Fisch Ignácz... előadásában, mely... ből merítette, meg... ssségben az ember... dóság, de különösen... fejlődését. Dr. Fried... után nagyhatásu be... ról. Rámutatott az... nagy jelentőségére... tem szükségességére... onott mértékben a... kben. Ráért Szoko... ködsére is, különö... ak irányát, mely hi... arra, hogy a keleti... előpéldéseit és aka... ro hozza. Végül ki... sódót szíve és agra... A hallgatóság vi... nitása tett tanubi... gy a szívhez szóló... erre talált. A kultur... Samuzé elnökő zá... be.

va bei Mihain. Né... t nagyszerű estéyt... mbal Wizo, amely... ja kezdte meg mű... igen szép munkát... s szolgáltatában. A... dr. Bálint Sándor... részt az ujjáépí... most azonban teljes... zik a Wizo érdeké... belül sikerült több... és leányt beszerve... stélyen Leitner Zol... sta helyecsoport ve... nagyszabásu elő... a közönség élénk fi... ta az előadót, aki... ról a zsidó rene... zshódításáról, a vi... ránuló antiszemita... frappans haszná... beszédben győzte... az új Palesztina... gességéről. A hall... nepelte Leitner Zol... akai órákig maradt... k erkölcsi sikerén... eredménye is volt... gben a KKL javára

rganizált Wizo es... ülést tartott, mely... Springer Sándorné... után Treitel Izi... tetőt tartott a Wizo... oradei megbeszél... tétel Izidorné javas... hogy minden gyű... ak a KKL persely... szlik a havi tag... is. Ezután a ren... król esik szó, mely... zszólóknak. Megál... gy kéthetenként fog... eteleket tartani és... etkező gyűlés prog... friedné revuet fog... Arnoldné előadást... et fejlődéséről. Ker... szóni, hogy a mult... n titkárnak válassz... tja a gyűlést arról... ségével rendelkez... lzonak, Klein Mik... arra kéri a hölgye... ag legalább egy új... következő gyűlésre... első feladatuknak.

ASZONYT
WIZO temevári k...
Ananesti 4.

UJ KELET Legújabb hírek

Anglia és Franciaország nyilatkozatban ítélik el Dollfuss magatartását a felkelőkkel szemben

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

Az osztrák főváros tegnapi napja nyugodtan telt el. Floridsdorfban és Meidlingban estek ugyan elszórtan lövések, de ezeknek csak rendzavarási kísérlet jellegű volt. A villamosok este nyolc óráig közlekedtek s a kapukat is be kellett zárni ugyanebben az időpontban. Tegnap még nem hosszabbították meg a kávéházak és vendéglők tiz órára kitűzött záróját. Szombat reggel bevonták a katonai csapatokat az utcákról. Erős rendőrszolgálatok már csak a minisztériumok épületeit őrzik.

Tiltakozások és tüntetések
Prágai jelentés szerint a csehszlovák távirati irodát felhatalmazták annak közlésére, hogy hivatalos kormányról visszautasítják azt, a bécsi forrásból külföldre juttatott híresztelést, hogy az osztrák szociáldemokráciát Csehszlovákia látta el fegyverrel s harci anyaggal. Amennyiben Bécsben a karhatalom cseh jelzésű fegyvereket számkönyvelt, ezek az ausztriai szociálisták uralom idején osztrák kormány engedéllyel jutottak be Ausztria területére, ha pedig van közöttük legújabb típusú, akkor csempész uton kerültek ki Csehszlovákiából, amiről irányadó tényezőknek semmi tudomásuk nincs.

Krofta meghatalmazott cseh miniszter Prágában a fantázia szüleményének mondta azokat a híreket, hogy Csehszlovákia rendeltetés céljából be akar vonulni Ausztriába.

Ugyanúgy hamisnak kell tekinteni — mondta Krofta — azokat a híreket is, melyek szerint a magyar-osztrák határon magyar csapatokat készítettek elő Burgenlandba való bevonulásra. Ha bármely állam a határt átlépné, vagy az osztrák viszonyokba avatkozna bele, Csehszlovákia sem hallgatna.

Ausztria helyzete igen nehéz és azt máris meg lehet állapítani, hogy a viszonyok Ausztriában aligha fognak megjavulni anélkül, hogy hivatott külföldi tényezők be ne avatkozzanak, mert állandóan fennáll a veszély, hogy olgasmű adódik elő, ami Ausztria függetlenségét veszélyeztetné.

Am ha bármely részről kísérlet tennék a függetlenség megváltoztatására, akkor mindazoknak, akik a jegyzőkönyvet aláírták, módjukban állana a közbe lépés.

A csehszlovák beavatkozás hírével egyidejűleg az a fantasztikus hangzó híresztelés is forgalomba került, hogy az osztrák polgárháború kitérésrekor **lezárt vagonokban kétezer magyar csendőr lépte át az osztrák határt, akiket az osztrák határállomásokon osztrák uniformisba öltöztettek át és a magyar csendőrség Bécsben szintén résztvevő a lázadók leverésében.**

Prágai jelentés szerint tegnap a szociálisták Pozsonyban tüntetést és tiltakozó gyűlést tartottak az ausztriai események miatt. A kommunisták hasonló megmozdulásait a karhatalom megakadályozta.

Newyorkban a szociálisták szintén nagygyűlést rendeztek, amelyen Dollfuss-ellenes röpítőkat terjesztettek. A nagygyűlés után felvonulást akartak tartani, de a karhatalom közbelépett. A tömeget csak hosszabb idő elteltével

lehetővé szétzórni. Később a szociálisták újabb csoportjai egy terembe ismét gyűlésre gyűltek össze, amelyet kommunisták székkel dobálásával megzavartak. A szociálisták és a kommunisták között verekezés támadt, melynek során ötven sebesülés történt. A karhatalom több verekedőt letartóztatott.

Ujabb hatálos ítélet
Bécs, február 17. Miklas osztrák köz társasági elnök iratot intézett a szövetségi hadsereg főparancsnoksághoz, amelyben elismerését juttatja kifejezésre a hadseregnek az utóbbi lázadás során tanúsított magatartása felett.

A szövetségi kormány engedélyt adott az osztrák fővárosban akkreditált követségek mellé kirendelt katonai áttaséknak, hogy együttesen megtekintéssék a harcok színhelyét. Bemutatták nekik a harci célokra kiválóan alkalmas községi háztömböket.

A rögtönítélő bíróság Moran bádó-gosszegedet, aki a Favoriten külvárosban gépfegyverből rendőrökre és katonákra lőtt, halálra, ítélte.

Ugy hírlik, hogy még a mai nap folyamán kormányrendeletet adnak ki, amely szüneteltetni rendeli el a statáriális bíróságok működését.

Párizs, február 17. A hatalmak külügyi minisztériumai között tovább folyik az eszmecsere Ausztria ügyében. A beavatkozási politika a mai hírek szerint hátterbe szorult.

A Havas távirati iroda cáfolja azt a híresztelést, hogy az olasz kormány katonai beavatkozás ügyében puhatolozott volna a londoni és a párizsi külügyi hivataloknál. Olaszország — mondja a cáfolat — nem szándékszik beavatkozni az ausztriai eseményekbe, miután a történetek kizárólag osztrák belügyet képeznek. Olasz beavatkozásra csak akkor kerülne sor, ha Ausztriát kívülről jövő katonai fenyegetés érné. Illetékes helyen leszögezik, hogy e pillanatban semmi sem enged arra következtetni, hogy külső ország részéről katonai fellépés tervezetnék Ausztria ellen.

Több párizsi lap értesülései szerint olasz részről az osztrák kérdésben a három nagyhatalom részéről teendő közös nyilatkozatot szorgalmazzák, de nem jött létre megegyezés, mert angol és francia részről a nyilatkozatba kijelentést óhajtanak felvenni, amely szerint a hatalmak nem mindenképpen helyeslik az osztrák kormány magatartását. Ezt az olasz kormány nem fogadhatta el, mert nem akarta a Dollfuss-kormányt rendíteni. Az értesülést francia hivatalos helyesem cáfolják. Annál politikai körökben

Elkészült a középiskolások katonai kiképzéséről szóló törvényjavaslat

Céllövészetet lognak tanítani a fiúiskolások negyedik osztályában

Bucuresti, február 17. (Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy a kormány elhatározta az iskolai ifjúság prerogátív mentális kiképzését a középiskolákban. Erre vonatkozólag a közoktatási minisztérium a hadügyminisztériummal egyetértve szerkesztett meg törvényjavaslatot. A tervezet többek kö-

zött már a középiskolák negyedik osztályába bevezeti a céllövészetet. A lányiskolákban más formáját vezetik be a prerogátívális kiképzésnek. Itt a mérges gázok elleni védekezésről tartanak speciális kurzusokat. A reformokra alighanem csak a jövő tanévben kerül majd sor.

Megválasztották a kamara tisztikarát

Elparentálták a kamarában Pop Csicsó Istvánt Csütörtökig elnapolták a kamarát

Bucuresti, február 17. A kamara délutáni ülését Saveanu nyitotta meg. Elparentálta Pop Cicio Istvánt, mint a parlament legkiválóbb elnökét, aki mindenkor meghajlott az igazság előtt. Ismerteti életét és küzdelmeit, majd rámutat arra, hogy Mihali és Goldis után a harmadik nagy hajótart veszítette el a román nemzet. Indítványára a gyászoló családnak részvétélviratokat intézett a kamara.

A kormány nevében Inculetz belügyminiszter szólal fel. Pop Cicio az idegen uralom alatt küzdő románság derék harcosa volt, akinek emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Popa dr. az Argetoianu-párt, Lenaca Iunian pártja, Serdici a Lupu-párt, Potarca a nemzeti parasztpárt, Banu dr. a Goga-párt nevében beszéltek, majd Cuza szólalt fel. A német kisebbség

nevében Hans Otto Roth jelentette ki, hogy az erdélyi földnek egyik legszebb-hajléja volt Pop Cicio, nemcsak nemzetének harcosa, de jó ember is.

Dr. Willer József a hajdani politikai ellenfél előtt meghajlítja az elismerés zászlaját. Bátor harcosa volt nemzetének, mások, akik azelőtt nem mutagkoztak olyan jó románoknak, gyűlölettel vannak talán ma is eltelve a kisebbségek iránt, Pop Cicio István akkor, amikor elérte ideáljainak megvalósítását, szeretettel és megértéssel fordult mindenki felé.

Ezután Saveanu elnök a gyász jeléül 10 percre felfüggesztette az ülést. Titeanu előadó szünet után ismertette a választási javaslatot, majd átérték a Ház tisztikarának megválasztására.

Alenökké megválasztották: Mircea Djuvarat, Stancu, Marcus M. Arad, Corneanu Constantin Bănság,

bizonyosra vesznek, hogy Anglia és Franciaország is közbelépett Bécsben a lázadás kevésbé véres likvidálása érdekében.

Genfi jelentés szerint eddig még egyetlen állam-kormány sem kérte a rendkívüli népszövetségi ülésnek összehívását Ausztria, vagy a német-osztrák viszály ügyében.

A kisantant és az ausztriai helyzet

Belgrád, február 17. A kisantant államainak kormányai között az ausztriai helyzet ügyében sűrű diplomáciai eszmecsere folyik. A budapesti lapok értesülései szerint Sourvich orosz külügyminiszter jövő hét magyarországi látogatása is elsősorban az osztrák kérdés megbeszélésére fog szolgálni. Mussolini, mint a jelek mutatják, elérkezettnek látja az időt a dunai kérdés ügyében, a helyzet tisztázására. Természetesen sok függ attól, hogy ebben a kérdésben a többi nagyhatalom is milyen álláspontot foglalnak el.

Hírek vannak arról is, hogy Mussolini márciusra közös megbeszélésre fogja hívni az olasz fővárosba Dollfussot és Gömböset.

Barca G. Beszarabia és Pilat regáti képviselőket.

Kvesztorok lettek: Condruș, Bratușescu és Fologianu.

Ezután 40 képviselői javaslatára a kamara elhatározta, hogy Ducának szobrot állítanak fel és a kamara tagjai egy napi díjjal ajánlják fel a szoborlap javára.

A kamara legközelebbi ülése esütörtökön délután lesz.

A kamara ülése előtt a kormánypart tartott értekezletet, amelyen Tatarescu miniszterelnök arra kérte a többség tagjait, ne provokáljanak nagyobb vitát a választási feliratról, mert a parlamentre igen sok munka vár.

Bratianu Dinu pártelnök is hasonló értelemben szólalt fel.

A jövő hét végére befejeződnek a román-lengyel kereskedelmi tárgyalások

Varsó, február 17. Lengyel hivatalos körökben remélik, hogy a román-lengyel kereskedelmi tárgyalások a jövő hét végére befejeződnek s az új szerződés a legközelebbi időn belül életbe fog lépni. Az egyezmény lehetővé fogja tenni a két ország közötti kapcsolatok további kimélyítését.

Németországban elkobozták Werfel új regényét. Berlinből jelentik: A porosz kormány intézkedésére a rendőrség elkobozta Franz Werfel, a világ híri osztrák író új regényét, amelynek címe: „Musa Dagh negyven napja.”

Elkészült a gibraltári alagút terve. Londonból jelentik: Spanyol mérnökök már elkészítették a Gibraltár-szoros alagútjának tervét. A mérnökök megállapították, hogy az alagút furása nem lesz nehéz műszaki feladat; az alagút sehohsem lesz mélyebb háromszáz méternél a tenger színe alatt.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa postală plătită în num. No. 224713-929.

10. Telefon: 9-77. Havonta 110, negy évre 600, egészévre földre: Havonta 2 félévre 12, egészévre detések díjszámláján KELET az erdélyi szociálisták egyesületének utánnomlásra megjelölésévé.

Hová Ausz

Es most mi lesz Dollfuss-levegőjorradalmat? Újra jön mihéztudóknak?

Beszéljünk és igérjünk osztrák kancellár, haropogás is elhárítandó az elnöki lét franc'a újságnak?

A vörös veszélyünk. Nem tudjuk, nek nemzetit szociálisták az eggyé, azokniók, hogy szünetrezzük magunkról, ahogy megszabaduljag, hogy diktatúra függetlenségéért.

Honnan veszi I. lan önbizalmat, az zatóból árad — rejkancellárnak egyé abban a harcban, vagyis csaknem az len meghirdetett Nem kis hatalom osztrák belpolitikáj zonyos, hogy Fraérdekei fűződnek zhez, amelynek egy Dollfuss lehet. Frhát az osztrák kanesal és diplomáciaiárvál, de vajjon ahhoz, hogy az a lakosságának legf lékát képviseli, olhesse, hogy diktatés a jobb oldali efor számolni, mint dalkakkal tette?

Starhemberggeol natnyilag baráti k rák kormány. A H tudni a nemzeti fúss rendelkezésr ácia ellen harcban gy látja, hogy a hoz való Anschlus esinálni a fasizmus lehet, hogy Dollfustaturáról és hogy he" korporációs á tervezi, bár ez sem-e álmodik d Fév őrnagy, az a Heimwehr? His nem Dollfussnak, diktatúrara törő wehrnek a kezébe akkor tudná megr ramját, ha szétve lákat is, akiknek ő sem tudja. Leh inoláshoz megkap gét, ez lesz azon amit Starhemb Utána fizetni kel wehrnek a jussát, heimwehrista diktá riát. Annak a fas csak abban külo elálizmustól, hog Mussolini patrona ni Ausztriát.

Vajjon amikor ia a maga jussát, energikusan és hirdetni, hogy Vagy talán fölé Dollfuss a szociá zeti szociálisták t Elég lehet-e egy nek a segítségé z zárólág saját pá gázolja Ausztria százalékát? És a XI. Pius pápa s rreációs államát?

Arra sinemen wehr, amely ma kal szemben áll, kezét, Dollfuss el dől el, Ausztria béka sorsát is jel